

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

25

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 24 AĞUSTOS 1980
10 LİRA

Ön kayıtlar kapandığı halde

Gazi Eğitim'e Sadi Somuncuoğlu'nun torpili ile girdim

● Gazi Eğitim'de ön kayıtları fiilen ben, Erdem Şenocak ve Fatih Kirişçioğlu yapıyorduk. Beş bin kişi müracaat ettiği halde çok azının kaydını yaptık.

● ***Baskı uygulamak için okulda bir vurucu tim kurmuştuk***

● Kız öğrencilerin puan kartına sahte mühür vuruyor ve "kaydınız yapıldı" diyorduk. Çoğunu "evrak eksik" diye geri yolladık

Ali Yurtaslan itirafının bugünkü bölümünde, Gazi Eğitim Enstitüsünde ülkücülerin faaliyetlerini anlatıyor. MHP'nin Gazi Eğitim Enstitüsünü denetimi altına alma çabaları Yurtaslan'ın açıklamaları ile aydınlanıyor. MHP Genel Başkan Yardımcısı Somuncuoğlu'nun güvendiği ülkücülerin okula girmesini sağlaması; bu kişilerin okuldaki kayıtları fiilen kendilerinin yapmaları; okulda vurucu timler kurarak kendileri dışında hiç bir grubu barındırmamaları; o sırada basına yansıyan ve kamuoyunda geniş tepkilere yol açan Gazi Eğitim Enstitüsü ile ilgili haberlerin doğruluğunu kanıtlıyor.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

YARIN: Gazi Eğitim'de 1 kişinin ölümüyle sonuçlanan bombalı saldırıyı yönetenler kimlerdi?

30- Küp
31- Çanta (Bont) içinde :
A. 10 kalem
B. 2 kıskaç (Devlet Malzeme Ofisine ait, enstitüye alınmış)
C. bir anahtarlıkta beş anahtar.
D. üç adet silgi
E. Yirmi adet enstitü öğrencilerini kominist ve ülkücü diye ayıran liste.
F. Sefer Balkaya'ya ait kimlik belgesi.
(Listeler okul idaresinde alındı. Çantaya okul idaresince el kondu.
2- Dinamit lokumu (patlamaya hazir) Sefer Balkaya'nın çantasından çıktı.
33- Çanta (Bont) içinden:
34- A. Enstitü öğrencilerinin kominist, ül ve dövülecek öğrenciler diye ayrılı (55) ellibeş adet liste)
B. Dernek Başkanlığına ait (Öğrenci Derneği) 20 yirmi adet teknik mektupla
C. Hamdullah Paksoy'a ait sağlık rapo
D. Hamdullah Paksoy imzalı desen çalış ması,
Hamdullah Paksoy'a yazılmış emniye

İtiraf bir kere daha doğrulanıyor

G.Eğitim'deki "vurucu tim" 1978 yılında yazılı belgeleriyle ortaya çıkmıştı

Hamdullah Paksoy'un çantasında bir dinamit lokumu ve dövülecek öğrencilerin listeleri Emniyet kuvvetleri tarafından bulundu

HABER MERKEZİ

30.5.1978 günü Gazi Eğitim Enstitüsü Ana Kantini boşaltılırken iki paket dinamit kapsülü, 35 cm. boyunda dinamit lokumu, 20 cm. boyunda dinamit lokumu bulunmuş ve bu patlayıcı maddeler okul yöneticileri ve emniyet görevlilerinin birlikte tuttuğu zabıtla güvenlik görevlilerine teslim edilmişti. Uzun zaman MHP'li öğrencilerin işgali altında kaldıktan sonra boşaltılan kantinde bir de Bond tipi bir çanta bulundu. Çanta G. Eğitim Enstitüsü öğrencisi Hamdullah Paksoy'a aitti. Çanta açıldığında içinden, yine emniyet görevlilerinin tuttuğu zabıtta belirtildiğine göre, patlamaya hazır bir dinamit lokumu ile, 25 cm. lik bir falçata ve okuldaki öğrencileri "ülkücü", "komünist" diye ayıran ve dövülecek öğrencileri belirten 55 liste ele geçirildi. Hamdullah Paksoy disiplin cezası ile okuldan uzaklaştırıldı. Daha sonra Eskişehir Eğitim Enstitüsüne giden Paksoy'un yasadışı bir şekilde sınavlara katıldığı belirlendi.

Paksoy'un çantasından çıkan listeler 5.12.1978 günü okul idaresine verilen ve Müdür Başyardımcısının tuttuğu tutanakla tek tek belirlendi ve resmi

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Ali Yurtaslan Avrupa'da

MİLLİYET VE CUMHURİYET MUHABİRLERİYLE GÖRÜŞTÜ

● *Milliyet gazetesi dünkü sayısında Örsan Öymen'in Ali Yurtaslan'la Avrupa'da yaptığı görüşmeyi "Tanıklık yapmaya hazırım" başlığıyla ve geniş bir şekilde yayınladı.*

Milliyet Halk Gazetesi
BUGÜN 14 SAYFA 10 LİRA
CUMARTESİ 23 AĞUSTOS 1980
KURUCUSU: ALİ NACİ KARACAN

ÖRSAN ÖYMEN, ÜLKÜ OCAKLARI İÇİN AÇIKLAMA YAPAN GENÇLE AVRUPA'DA KONUŞTU

YURTASLAN: «GÜVENLİĞİM SAĞLANSIN, TÜRKİYE'DE TANIKLIK YAPARIM»

Yurtaslan:"Yakında üst yönetimde görev almış bazı arkadaşlarım da konuşacak"

● "Ben ilk önce polise gittim. Fakat onlar, 'Biz senin can güvenliğini sağlayamayız. Ama TİKP daha önce de bazı eski MHP' lileri koruyabilmişti. İstersen onlara git' dediler"

● "Şimdi bu açıklamaları korkmadan yapıyorum. İnanıyorum ki benim gibi örgüt içinde olup da Türkiye' yi bir iç savaşa götüreceğini anlayan birçok yurtsever ülkücü benim yaptığımı yapacaktır"

HABER MERKEZİ

ALİ Yurtaslan Avrupa'da Milliyet yazarı Örsan Öymen ve Cumhuriyet muhabiri Yağmur Atsız ile görüştü. Yurtaslan "Güvenliğim sağlansın tanıklık yapmaya hazırım dedi. Dünkü Milliyet ve Cumhuriyet gazetelerinde geniş yer alan açık-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

YAĞMUR ATSIZ Almanya'da ... Ali Yurtaslan ile konuştu

"BİLDİKLERİMİ ÖNCE POLİSE ANLATTIM. AMA ONLAR CAN GÜVENLİĞİMİ

Cumhuriyet gazetesi dünkü sayısında da Yağmur Atsız'ın Yurtaslan'la yaptığı görüşme yer aldı.

ALİ YURTASLAN KÖLN RADYOSUNDA KONUŞACAK

KÖLN (ÖZEL)

Gazetemizde itirafı yayınlanmakta olan ÜGD Hukuk Masası Şefi Ali Yurtaslan Köln Radyosunun Türkçe yayın programında konuşacak. Radyonun yaptığı röportaj 25 Ağustos günü akşamı Almanya saati ile 17.10 da yayınlanacak

İTİRAF için ne diyorlar?

Harb-İş Genel Başkanı DURUKAN:

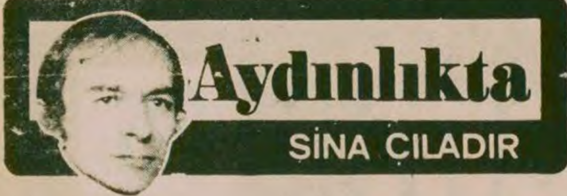
Aydınlık'ın açıkladığı kişiler devlet içine sızmış durumda. Bu nedenle ilgilenilmiyor

● "Bu bilgileri değerlendirmek isteyen yurtsever insanların yargı organlarında bulunduğuna inanıyorum.".

ANKARA (ÖZEL)

HARB-İş Genel Başkanı ve CHP Ankara Milletvekili Kenan Durukan, gazetemizin itiraf yayını ile ilgili görüşlerini şöyle açıkladı:

"Fevkalade ilginç buluyorum. Bana göre, benim anladığım devlete en

Fatsa üzerine tekrar...

Sayın İlhan Selçuk, Cumhuriyet'teki köşesinde, 10 Ağustos 1980 günü "Fatsa'da Halkın Zamanla Yarışı. . . " başlıklı bir yazı yayınladı. Selçuk, "kendine özgü" bir kişi olarak nitelediği "Terzi Fikri"nin Fatsa Belediye Başkanı seçilmesinden sonra, bu şirin ilçemizde çok olumlu gelişmeler olduğu görüşündedir. Şöyle diyor:

". . Halkla yerel yönetim ilişkileri sıcaklaşmaya başladı. Anadolu'yu örümcek ağı gibi saran, aracı-tefeci-mütegallibe sacayağı şaşırdı. Fatsa'da bir şeyler oluyor, halk örgütleniyor, mahallerde yasal komiteler kuruluyor, belediyenin eli ayağı tutmaya başlıyordu. Yapılan işlerin tümünün kanunlarda dayanakları vardı. Halkla yönetimin bütünleşmesi öylesine güzel sonuçlar ve mutlu ürünler veriyordu ki Fatsa bütün ülkeye örnek olabilirdi."

Sayın İlhan Selçuk, yazısının diğer bölümlerinde Demirel hükümetinin Fatsa'da giriştiği operasyonu eleştiriyor ve halkın rahat bırakılmasını istiyor.

Sayın Selçuk'un eleştirilerine katılmamak mümkün değildir. Demirel hükümetinin Fatsa operasyonu ve hele bu operasyonda maskeli canilerin "görev" alması, hükümetin bir yüz karasıdır.

İyi ama, Sayın Selçuk'un Fatsa'daki "Terzi Fikri" yönetimini göklere çıkartması ne derece doğrudur? İnsan, Selçuk'un satırlarını okurken, "Acaba Fatsa'yla ilgili hiç mi sağlıklı bilgiler ulaşmadı kendisine" diye düşünüyor. Eğer gerçekten ilericiysek, devrimciysek, daima gerçeklerden yana olmak zorundayız. Gerçekleri işimize geldiği gibi değiştirmeye kalkışırsak, belki kendi adımıza, belki başkaları adına durumu geçici süre için kurtarabiliriz ama, ilericiliğimizin zemini de yavaş yavaş kaymaya başlar ve gün gelir kendimizi gerçeklerin tümüyle karşısında buluruz.

Sayın Selçuk, Fatsa'da yapılan işlerin tümünün kanunlarda dayanakları olduğunu söylüyor. Ancak bu "işler"in neler olduğunu belirtmiyor. Fatsa olaylarını yerinde inceleyen arkadaşların yazdıklarına göre (ki bunları hâlâ kimse yalanlamamıştır) Fatsa'daki "işler"in bir kısmı şöyledir:

*Faşistleri ilçeden sürmek. . .

*"Devrimciler" için halktan "aidat" toplamak. . .

*Karşılığında tek kuruş ödemeden küçük üreticilerin tarlalarının ortasından yol geçirmek. . .

*Esnafı belirli yerlerde toplayarak ne derece sömürücü bir zümre olduklarını kendilerine anlatmak...

*Dev-Yol ileri gelenlerinin isteklerine uymayanları "cezalandırmak. . . "

*Angarya. . .

Bir de Fatsa'da yapılan "işler"in arasında faili meçhul cinayet söylentileri var ki, hadi kısa keselim!

Şimdi Sayın Selçuk'a sormak gerekir: Yukarıda bir kısmı sıralanan "işler"in hangisinin kanunda dayanağı vardır? Hadi kanunları da bir yana bırakalım, bunların hangisi devrimci ilkelerle bağdaşmaktadır?

Demirel hükümetinin Fatsalılara yönelik zorbalığını hepimiz lanetliyoruz. Ve hiç kimsenin kuşkusu olmasın, yeri gelince Fatsa'da süregiden operasyonun içyüzünü de yine devrimciler geniş kitleler önünde teşhir edeceklerdir.

Ama biz, "devrimcilik" adına Fatsalılara karşı girişilen zorbalığı da lanetliyoruz. Gönül isterdi ki Sayın Selçuk da Fatsa olayına gerçekçi ya da devrimci bir bakış açısı ile yaklaşsın. Fatsalılar adına üretilen aydın fantezilerine değil, bizzat Fatsalıların sözlerine kulak versin. . .

Zorbalığa karşı mıyız, değil miyiz?

Karşıysak her türüne karşı çıkmak gerekir.

düşünce dünyası

Ölümünün 2. yılındabir bağımsızlık şehidi Devrim Çelenk

Özgür Çelenk

GÜNÜMÜZDE, Rus sosyal-emperyalizmiyle uşaklarına karşı mücadelede halklar her gün yüzlerce şehit vermektedir. Bu haklı mücadelede düşenlerin acısı büyüktür. Halkımız kendi bağrından kopartılan ölümsüz savaşçılarını unutmadı unutmayacak da Verdiği her şehitten sonra büyük bir öfke ile daha kararlı savaşma azminde ayağa kalkmaktadır. Bizler, halkımızın bağımsızlığı, özgürlüğü ve mutluluğu için ölümü göze alanların mücadelesini hep taze tutmalı, onlardan ders almalıyız.

Devrim ÇELENK de bu şehitlerden bir tanesidir. Onun ne için mücadele ettiğini ortaya koymak önemli bir görevdir. Bu görev, mücadele arkadaşları tarafından bugüne kadar tam anlamıyla yerine getirilmemiştir. Bundan dolayı bu, başta sahte TKP olmak üzere çeşitli revizyonist grupların açık ya da sinsi bir şekilde ona sahip çıkmalarına yaramıştır. Onların bu çabaları boşa çıkarılmalıydı çıkarılmalıdır.

Her halk çocuğu gibi Devrim de yoksul bir ailenin çocuğuydu. Tüm yaşamı yoksulluğu yenmek için verilen mücadelelerle doludur. Bu konudaki kişisel çabası onu, çevresinde örnek alınabilecek biri yapmıştır. Her halk çocuğu gibi o da çocukluğunu yaşayamadı. Daha 14 yaşındayken Çukurova ağalarının topraklarında ırgatlık yaptı. Üç yıl boyunca ağaların ırgatlar üzerindeki baskısını gördü. Yaptıkları zulme tanık oldu. Bu dönem kendi deyimiyle ona iki önemli görevi olduğunu göstermişti:

1 – Ağalara karşı duyduğu kin ve nefret. Yine onlara karşı mücadele gereği.

2 – Ortaokul öğrenimini burada tamamlama. Yani okuma isteği.

Lise öğrenimini Diyarbakır'da tamamladı. Öğrenim hiç bir zaman onu üretimden koparmadı. Koparamazdı çünkü, yaşam buna zorluyordu. Bir taraftan okuyor, bir taraftan inşaat işçiliği yapıyordu.

1968'de yani öğrenci eylemlerinin başlangıcı olan yılda üniversiteye girdi. Yaşamı boyunca hiç bir güçlük onu yıldırmamıştı. Tam tersine kavgacılığını bilemişti. Azimli ve sabırlıydı. Bu özelliğiyle çevresine güven ve cesaret veriyordu.

Gittikçe siyasi ortamın iyice kızıştığı bir döneme gidildi. Bu dönem onun sınıf bilincini kavraması, düzene karşı olan kin ve kavgasının pekişmesi dönemiydi. Derken 12 Mart faşist diktatörlüğü dayatıyordu. Binlerce devrimci faşizmin yasa tanımayan ünlü (!) zindanlarına atıldı. Yapılan baskı ve zulüm halkın davasına sadık devrimcilerin daha da kenetlenmesine, mücadeleye daha da sıkı sarılmalarına yol açmıştı.

Devrim, maceracılığın sisli havasında da devrimci çalışmalarını sürdürdü. Sahte devrimciler yurt kantin ve salonlarında "sosyalizm", "işçi sınıfı" vs. kavramları geveleyip dururlarken o kendini işçi sınıfına adadı. Maçka Tenis Kulübündeki işçiliği bu alandaki ilk adamıydı. Ünver Otelindeki mücadelesi onu işçilerle kaynaştırdı. İşçileri örgütledi. İşverenin her alanda Devrim'in aleyhine yürüttüğü kampanya sökmedi. Onu işçilerden koparamadı. İşçileri birbirine kırdırtmak istedi. Onu da başaramadı. İşveren çözümü Devrim'i işten atmakta buluyordu. Ne yazık ki yanılıyordu. Devrim'in sabırlı ve azimli çalışması sonunda Ünver Oteli işçileri sendikalaştı. Aynı zamanda kabarık bir üye sayısı olan fakat ölü bir durum arz eden Turizm-İş Sendikası da canlandı. Burada önemli iki noktayı açıklamak gerekir:

1 - Maceracılar ve revizyonistler bu mücadeleyi küçümsüyorlar, onunla alay ediyorlardı. "Devrim, bunca ailenin ekmeğiyle oynuyorsun" deyip kendilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlardı. Çünkü Kadırga'nın sıcak salonlarında ahkam kesmek Ünver Otelinin kapısında karlı günlerde grev yapmaktan daha kolaydı. Bu nedenle mücadeleyi boş görüyorlardı. Grevin başarısı onlara iyi bir ders verdi.

2 - Diğer önemli nokta da sendika ağalarının tutumuydu. Önce ilgilenmediler, sonra da Onsuz bir işçi kitlesi istediler. İşçi kanıyla semizlenen sahte TKP'li sendika ağalarının Devrim'e düşmanlığı gittikçe artıyordu.. Bu düşmanlık ölümüne dek sürdü. Ölümünden sonra da uşak ruhlu yöneticiler, işçileri aldatmak için onların Devrim'e olan güvenlerinden yararlanmak amacıyla sahtekarca Devrim'e sahip çıkıyorlardı. Tek neden birçok alandaki mücadelesini düşmanca niyetlerine alet etmek idi. Bu sahtekar halk düşmanları bunu başaracaklarını akıllarından çoktan çıkarmalıydılar Ona sahip çıkmaları hiç bir zaman mümkün olmayacaktır.

Onu tanıyan herkes, onun Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesinin yılmaz bir savaşçısı olduğunu bilmektedirler. Sağlığında karşısına çıkamayan halk düşmanı sahtekârlar, revizyonist ve oportünistler bundan sonra da mücadelesine leke süremezler.

Devrim, 1974'te AÖS'e (Atatürk Öğrenci Sitesi) yönetim memuru olarak girdi. Faşistlerin işgal ettiği bloklarda arama yapmak istediği için faşist komiser ve polisler tarafından yurt bodrumunda işkenceye çekildi. Faşist basın ona ölüm fermanları yayınladı. Bilhassa "Ortadoğu" gazetesi "istenmeyen adam", "kızıl komünist" gibi isimler takıp görevden alınması için hedef gösteriyordu. Ama tüm bunlar onu mücadelesinde geriletmedi. Tam tersine mücadele azmini yükseltti.

Yine bu dönemde, 1974'lerde sosyal-emperyalizme karşı başlayan mücadelede de yerini aldı. Bu konuda da çevresine örnek bir devrimci oldu. Meseleleri açıklama, ikna yetisi birçok insanın kafasının açılmasına neden oldu. En azılı Mao Zedung düşmanları bile onunla tartışmaktan kaçınıyordu. Böylece revizyonist demagojinin kofluğu bir kez daha gün ışığına çıkıyordu. Gelişen devrimci mücadele her gün yeni boyutlara ulaşıyordu. 1975-76 yıllarında devrimci mücadele daha da yükseliyor, devrimcilerin revizyonist teslimiyet rüzgarına karşı estirdiği bağımsızlık ve birlik rüzgarı bütün aydın-gençlik çevrelerini etkiliyordu. Ancak devrimcilerin bazı zaafları nedeniyle bu devrimci rüzgarın etkilerini HB, HK, MG (HY) gibi oportünist gruplar örgütlüyordu. İşte bu dönem Devrim de HY'nun saflarında yerini almıştı.

Daha sonra HY'da "Üç Dünya Teorisi" temelinde başlayan tartışmalarda oportünist akıma karşı Mao Zedung düşüncesini kararlılıkla savunarak etkilediği birkaç devrimciyle TİKP'ye katılmıştı. O, proleter devrimcilerin birliğinin TİKP çatısı altında gerçekleşeceğine inanıyor ve böylece mücadelede çok geri kaldığını savunuyordu.

1977'de turizm işçilerinin direnmesi sonucu sendika yönetimi onu Oleyis-İş Sendikası avukatlığına aldı. Sendika yönetimine çöreklenmiş bir avuç revizyonistin hile ve tertipleri işçilerin Devrim'e güvenlerini sarsmadı. İşçilerin Devrim'e bağlılığı karşısında sendika ağaları telaşa düştüler. Onu ihraç edebilmek için hayasızca yöntemlere başvurdular.

1978 baharında Devrim'e AÖS'ün (Atatürk Öğrenci Sitesi) Müdürlüğü teklif edildi. Bu görevi üstlenebilmek zor bir işti. AÖS, MC hükümeti tarafından faşist karargah haline getirilmişti. MHP'li faşist katiller devrimcileri katletme planlarını burada hazırlıyorlardı. Ama Devrim, yaşamını halka adamıştı. Halk için kazanılan her mevzi hayatından daha önemliydi. Devrimci bir kararlılıkla bu görevi üstlendi. Bu sırada faşistleri bir telaş almış: "istenmeyen adam", "kızıl komünist" "Devrim Çelenk AÖS'e Müdür olarak atandı" diye yırtınıyorlardı.

Devrim AÖS'ü işgal altında tutan bir avuç faşist çetenin tahakkümünü kırmaya çalışıyordu. Bu nedenle ETKO ve TİT gibi faşist çetelerce tehdit ediliyordu. Ancak o, bu tehditlere boyun eğmedi. Doğru bildiği yolda yılmadan yürüdü. Çünkü yüreği halkın mutluluğu, özgürlüğü ve kardeşliği için atıyordu.

Devrim "Amerika ve Rus sosyal-emperyalizmine" karşı halkları birleştirmek gerektiğine inanıyordu.

Her yiğit halk evladının azim ve devrimci kararlılığına sahip bir ruhla Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesini savunarak şehit düştü. 24 Ağustos 1978 günü faşist cinayet şebekelerinin bir komplosu sonucu, Beyazıt'ta Küllük adlı faşist karargahın önünde arabayla geçerken pusuya düşürüldü. Aldığı kurşun yaralarıyla şehit düştü.

Devrim'in yaşam mücadelesini özetleyerek bitirmek istiyorum. O yaşamı boyunca doğruları aradı. Gerçeğin yanında yer aldı. Ölümünden önce bu gerçeği TİKP saflarında buldu. Onun kısa fakat onurlu yaşamı azmin, cesaretin, kararlılığın, halka güvenmenin ve fedakarlığın simgesidir.

Onun mücadele yolu maceracılığa, revizyonizme, oportünizme karşı mücadele yoludur. Onun kararlı, sabırlı ve inatçı tutumunu örnek almada kararlıyız.

Onu, halkına çok daha fazla yararlı olacağı bir dönemde yitirmenin acısını kalbimize gömerken acımızı ve öfkemizi kuvvete dönüştüreceğiz.

Devrim şehitlerinin anısı hep taze olarak belleğimizde yaşayacaktır.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yüzlerce kişi sınava girerken onlar atamaları yapmışlar bile

Büyük politikacılarımız ve düzen partileri Türkiye'de tertip, entrika dolaplarını günden güne geliştirirlerken, dolandırıcılık, rüşvet, yiyicilik, partizanlık politikacılarımızın en önemli gelir kaynaklarından biri haline geldi. Ki büyük Türkiyemizde sigara kağıdına halkın sorun ve taleplerini yazan, daha sonra onu bir köşeye fırlatan politikacılarımız bundan aşırı derece hoşnutlar.

Nasıl mı? Şöyle ki, bizde işsiz sayısı öyle çoğalmakta ki nüfus artışıyla iddia edercesine hızlanmakta, yükselmekte. 1979 Kasımında ve şoför alınacağına dair Muğla Belediyesince çeşitli yollarla ilanlar yapıldı. Yüzlerce liseli, ortaokullu ve şoför adayları (okul mezunu işsizler) müracaatlarını yaptılar. Fakat sonunda nasıl bir oyun oynandıysa bir hafta sonra yapılacak sınav ikinci bir emre kadar durduruldu. Adaylara ise adreslerine imtihanın yapılacağı ve ne gerekeceği hakkında postayla bilgi verileceğini belirttiler. İmtihanın yapılmayışını sağlık ocaklarının tamamlanmamasına bağladılar.

Aradan 6 ay geçtikten sonra günlük gazetelerin birinde 15.7. 1980 tarihinde sınavın yapılacağı ilan edildi. Tabii ki bunu günlük gazetelerde kimler okudu bilemeyiz. Üstelik eski müracaatlar da geçersiz sayıldığından "Ben müracaat etmiştim" diyenlerin yüzlerce dosyası geçersiz sayıldı.

18 Temmuz 1980 tarihinde yapılan sınava yine de bine yakın aday katıldı. Polis kordonu altında disiplinsiz ve tertipsiz bir şekilde yapılan sınav sonunda adaylar memnundu. Sınav sonuçları ise yaklaşık bir hafta sonra belli oldu. 156 kişilik bir aday topluluğu bir kez daha şansını denemek için temmuz sıcağında toplandı. Bu arada bazı ilginç olaylar meydana geldi.

İki bayan aday yazılı sınavı kazanamamış, sekreter olmakta çok iddialı olacaklar ki Milas'tan bir AP'li yetkili aracılığıyla tekrar kağıtlarını incelettirmişler. Mesai saati bitinceye kadar bu olay tartışıldı. Görevli öğretmenler zorlanarak, birtakım baskılar neticesinde iki bayan sekreter adayı sözlü sınavına alındı.

7 Ağustos 1980 tarihindeki sınavların sonuçlarını sabırsızlıkla beklerken, madalyonun diğer yüzüne bakmamız da yararlı olacaktır. 18 Temmuzda yazılı, 29 Temmuzda yapılan sözlü sınavında başarılı olmak için ter döken yüzlerce adayın yanı sıra 3 Temmuz 1980 tarihinde Milas'ın Ovakışlacık Sağlık Ocağında göreve başlaması için tayin emriyle sekreter atanmış. Bunun yanı sıra Bafa, Akyol, Kırcağız ve Muğla'nın diğer ilçelerindeki sağlık ocaklarına atanan sekreterler. Ovakışlacık Sağlık Ocağına atanan sekreterin tayin emrinde Kavaklıdere Belediyesinin açtığı imtihan sonucu birinci derecede puan alan (........) isimli yazıyor ve başka kişilerin açtığı imtihan sonucu alınan sekreterler göreve geliyor.

Anlaşılan, Türkiyemizde yeni bir sınav sistemi geliştiriliyor. Şu işe bakın. Sağlık Müdürlüğünde açılan sınavdan önce belediyeler ve diğer kuruluşlar imtihan açıyor ve adamlarına kazandırıyorlar. Sağlık Müdürlüğü de tayin ediyor.

Acaba hiç sormazlar mı adama, bu partizanlık, rüşvetçilik ve kayırmacılık değil de nedir diye.

Sanıyoruz ki bu yanlış politikaların ve büyük politikacılarımızın yıllardır sürdürdüğü kangrenli bir yaraya dönüşen başka bir oyunu olsa gerek. Bunun ne olduğunu anlamayanlara biz söyleyelim. Partizanlık.

Muğla'dan A.Avcı-H. Sanlıdağ

Hamburg' lu faşistler zorla bildiri dağıtıyorlar

Sayın baylar ağbeyler,

Geçenlerde Hamburg'taki evime gelen faşistler aileme zorla bildiri aldırtmak istemişler ve 'yoksa sende mi kocan gibi komünistsin?' demişler. Bildiriyi almak istemeyen karıma daha da ağır küfürler ederek uzaklaşmışlardır.

Bu ve buna benzer olaylar çoktur. 1974'te de bir arkadaşımızı döverek şehit etmişlerdi. Adını duymuşsunuzdur Neşet DANİŞ. Ayrıca birçok iftiralarla biz buradaki devrimcileri mahkemelere vermekteler. Yusuf KAYA adındaki bir arkadaşımız bir arkadaşıyla aralarındaki münakaşadan silahlı çatışma sonucu öldürüldü. Bunun da suçunu bizlere yüklediler. Pek çoğumuz ifade vermek için kendilerini demokrat tanıtan Hamburglu faşistlerin tesiriyle ifade vermek için kendilerini demokrat tanıtan Hamburglu faşistlerin tesiriyle ifadeler vermek üzere toplanıldık. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi şimdide Demokrat Kürdistan Derneği olan KOMKAR'la uğraşıyorlar.

Oysa ki bizler sadece Türkiyemizdeki azınlık burjuvazinin ve onun bir avuç uşağı ve maalesef onların da yandaşı olan işçi, halk düşmanı bazı kimseleri ve onların sahte halk kahramanlarını tanıtmaya ve Türkiyemizdeki iç harbin aslında ezilen Türk halkının varlığına işlenen cinayet olduğunu anlatmaya çalışan emekçileriz.

Erden Kırıkalp

Kimler emperyalizme hizmet ediyor?

Son aylarda terör ve anarşi doruk noktasına ulaşmıştır. Terörün doğrudan doğruya devleti hedef aldığı açıktır. TC devletinin sömürgeci olduğunu ileri sürenler emperyalizme hizmet etmektedirler.

Geçenlerde bir arkadaşımı ziyarete giderken ara sokaklarda şöyle bir sloganla karşılaştım: "Bımrı TC Bıjı Kürdistan" Slogan pembe boyayla yazılmış, altına da İKO imzası atılmıştı. Aynı sokaktan birkaç gün sonra gene geçtim. Bu sefer de, İKO imzasının yanına beyaz boyayla DDKD imzası atılmıştı. Hayret etmedim. . .

'Kahrolsun Türkiye, Yaşasın Kürdistan' ne anlama gelmektedir? Birkaç ay önce imzalanan deklarasyondan sonra DDKD, sahte "TKP" nin ideolojik ve siyasi önderliği etrafında birleşmeyi gündeme getiriyordu. Daha önceleri Türk hakim sınıflarını hedef aldıklarını söylüyorlardı. Rusya'ya yaklaştıkça artık içlerindekini açıkça ifade etmekten çekinmiyorlar.

Neden Türkiye kahrolsun? Türkiye emperyalist bir ülke midir? Bu sorulara cevap verirsek, yukarıdaki sloganın içeriğini daha iyi kavrayabiliriz. Türkiye'nin kahrolabilmesi için dünya milletlerini baskı ve zulüm altında tutması gerekir. Türkiye'nin böyle bir fonksiyonu yoktur, kendisi baskı altındadır. Rusya'nın Akdenize inmek için hedef tahtasıdır. Rusya bugün Ortadoğuya yüklenmiştir. Milliyetler meselesi hedefine ulaşmak için bir sıçrama tahtasıdır. Onun için Rusya Doğu halkına dost değil onun en tehlikeli düşmanıdır. DDKD, 'Kahrolsun Türkiye' derken 'Yaşasın Rusya' demektedir. "Kürdistan" sözcüğünü de cila olarak kullanmaktadır. Bir süre önce Denge Kava saflarını terkederek TİKP'ye katılan bir arkadaş: "Yıllardır sömürgecilik. . . teorisini savunmamıza rağmen halka ve devrimcilere hiç bir somut siyaset götüremedik. . . Doğunun 15'i aşkın sözde anti-sömürgeci fraksiyonları da bu konularda somut hiç bir şey söyleyemediler." demişti. DDKD'nin de Kürdistan'ın Türkiye'nin sömürgesi olması noktasında berrak ve bilimsel siyasetleri yoktur, zaten yüzünü Rusya'ya dönen ve Kürdistan'ı Rusya'nın kurtaracağını söyleyenler, gerçekleri araştırıp incelemeye ihtiyaç duymamaktadırlar.

Milliyet ve mezhep çatışmaları yaratarak zayıf bir Türkiye'nin olmasını isteyen Rusya ve MHP'lilerdir. Türkiye'de bu iki gücün siyasetlerine alet olan küçük gruplar vardır. DDKD de bu gruplardan birisidir. Bundan ötürü yukarıdaki slogan yanlıştır. Rusya'ya hizmet eden bir slogandır. Kısaca bu sloganın açık ifadesi şudur: "Kahrolsun Türkiye Yaşasın Rusya" Türkiye halkı ise giderek güçlenen bir sesle şöyle bağırmakta, şöyle yazmaktadır: KAHROLSUN RUSYA, YAŞASIN TÜRKİYE!..

Ordunun Prestiji

Siyasal tarih incelemiş herkesin bildiği en temel sav, dış tehditlere karşı koyabilmek için halkla bütünleşmiş, halkın güvenini kazanmış bir orduya sahip olmak gerektiğidir.

Bu konuda ülkemizde herkes hemfikir gözükmektedir. Orduya en çok önem verdiklerini iddia eden ise MHP'lilerdir. En ufak bir olayda bile "Ordunun prestiji ile oynanmamalıdır" gibi tumturaklı sözler ortaya atmaktan çekinmezler.

Rusya'nın ülkemiz üzerindeki tehditi arttıkça, gerçekten de bunu geri püskürtebilecek güçlerden biri olan ordunun halkla bütünleşmesi önem kazanmaktadır. Ordunun halk içindeki prestiji nasıl artırılacaktır?

MHP'liler bu kelimeyi bile, orduyu yıpratıcı ve halktan koparıcı bir faktör olarak ileri sürmektedir. Suç işleyenlerin örtülmesini, saklanmasını istemektedir. Bu, orduya prestij kazandırabilir mi? Suç işleyen, ordu içinde de olsa cezalandırılmalıdır. Ancak halkın güvenini kazanan bir ordu böyle yaratılabilir.

Kendi sivil güçleriyle çeşitli suçlar işlediği iyice açığa çıkan MHP'liler ordu içindeki güçlerini, bunları örtmek için kullanmaya çalışmaktadır.

Bir assubay İskenderun'da MHP'liler tarafından cinayetlere bulaşmış silahlarını ordudaki silahlarla değiştirmektedir.

Ama MHP'liler üç tane piyonunu bu işte kullanarak tüm orduyu töhmet altına sokmuşlardır. Ardından kuyusunu kazdığı ordunun yüzüne sahtekarca gülmeye çalışmaktadır.

7 kapı içinde, koskoca kolordunun içinden 2 tane idam mahkumu kaçırılmıştır. Daha önce M. Ali Ağca da askeri bir cezaevinden bu şekilde kaçırılmıştı. MHP'liler yine orduyu töhmet altına sokmaktan çekinmemişlerdir. Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz. Bu işin sözlerle örtülecek hali kalmamıştır. Ordu üzerine şüpheler yaratacak fakat onun içinde yuvalanan karanlık örgütler vardır. 300 bin liraya 2 idam mahkumu kaçıracak bir yüzbaşıyı düşünmek mümkün değildir. Bu iş tamamen siyasi dayanaklıdır.

Ordunun Rus tehdidine karşı halkla birleşmesini istiyorsak cesur olmak zorundayız. Bu işlerin altındaki siyasi surat, yani MHP'liler, ortaya çıkarılmalıdır. Ordu içinde at koşturan bu üç-beş adam temizlenmelidir. Ancak o zaman ordu prestij kazanacaktır.

Rus tehdidinin alt edilmesi için halkın güvenini kazanmış bir ordu gereklidir.

Bir okuyucu

Murat Akman, niçin Amerika' da yapılan olimpiyatlara gönderilmedi?

Moskova Olimpiyatlarını boykot eden Amerika, mini bir olimpiyat düzenledi ve çeşitli ülkelerden sporcular çağırdı. Türkiye ise yedi veya sekiz kişi gönderecekti. Gerekli yarışmalardan sonra sıra geldi gidecek sporcuların seçimine. Galatasaray Kulübünde koşan, Türkiye 200-400 şampiyonlarından Murat Akman en formda atlet olmasına rağmen Amerika'ya gönderilmedi. Çünkü Murat Akman güya solcu bir derneğe kayıtlı imiş de bu yüzden yalnız Moskova'ya gidebilirmiş! Amerika'ya sağcılar gideceğinden takıma sokulmadı.

İşte yukarıda geçen olay günümüz Türkiyesinde sporcunun ne hale getirildiğini gösteren ufak bir kanıt. Sporda bu zihniyetle yöneticilik yapanlar Türkiye'de sporu ilerletmek dursun, yıllarca geriye gitmesine sebep olurlar.

Kazım Göker

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA KızılayCad.104 Sok.No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Polonya yönetimi çaresiz!

● **Muhaliflerin salıverilmesi hakkında çelişmeli haberler var**

● Papa 2.Jean-Paul, Polonya halkının ekmek ve adalet mücadelesini destekliyor

● Schmidt, Doğu Almanya gezisini iptal etti

HÜKÜMET PES EDİYOR

Silezya kömür işçileri de dayanışma grevinde

Gdansk'ta Polonya bayrakları altında grevci işçilere seslenen bir kadın muhalif.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BALTIK kıyısındaki tersanelerde grev sürerken, Varşova'dan gelen haberlerde Silezya kömür madenlerinde de işçilerin dayanışma grevine başladığı bildirildi. Öte yandan geçen hafta ertelenen Schmidt/Gierek görüşmesinden sonra, Batı Alman Başbakanının Doğu Alman Devlet ve Parti Başkanı Honecker ile yapacağı görüşmenin de iptal edildiği öğrenildi. Batılı gözlemciler son gelişmeler üzerine, Batı/Doğu ilişkilerinde gerginliğin yeniden başladığını belirtiyorlar.

* * *

KOR üyesi 24 muhalefet liderinin tutuklanması üzerine Polonya'daki yabancı basın mensupları ayrıntılı ve sağlıklı bilgi toplamakta güçlük çekerken, Varşova'dan çelişkili haberler geliyor. Fransa Radyosu 10 muhalifin salıverildiğini söylerken, BBC 5 kişinin, Reuter ajansı ise bütün muhaliflerin serbest bırakıldığını ileri sürdü.

Öte yandan, AFP'nin Varşova'daki muhabiri, başkentte "Akıl almaz söylentilerin' dolaştığını

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Erbakan basın toplantısında, erken seçimle ilgili son tarihin 26 Ekim olduğunu, 2 Kasımdan sonra kışa girildiğini ve bu tarihten sonra seçim yapılamayacağını söyledi.

MSP' nin seçim güvenliğiyle ilgili ilginç önerisi:

Erbakan: Sandık vatandaşın ayağına götürülsün

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün TBMM'de yaptığı basın toplantısında seçim emniyetiyle ilgili olarak "Seçimlerde vatandaşların seçim sandığı başına gitmeleri yerine sandık vatandaşların ayağına götürülmelidir" dedi.

MSP'nin önerisine göre seçim günü tıpkı nüfus sayımında olduğu gibi sokağa çıkma yasağı konulmalı, sandıklar sandık heyetiyle beraber ev ev dolaştırılmalı, heyetin yanında bir de portatif oy kullanma hücresi bulunmalı. Ev ev dolaşılarak oyların alınmasından sonra oy verme işleminin bittiği düdükler çalınarak ilan edilmeli, sokağa çıkma yasağı kaldırılmalı ve sandıklar sandık heyeti ve vatandaşların huzurunda açılarak aleni tasnife tabi tutulmalıdır.

Erbakan, basın toplantısında daha önce değindiği konuları da tekrarladı.

MHP yazarları telaş içinde

Hergün, Korutürk ve Hürriyet yazarlarına saldırıyor

HABER MERKEZİ

OKTAY Ekşi'nin, Yaşar Okuyan'ı eleştiren önceki günkü yazısı Hergün yazarı Necmettin Hacıeminoğlu'nu kızdırdı. Hacıeminoğlu, 23 Ağustos tarihli Hergün'den şöyle cevap veriyor:

"Kimdir bu Oktay Ekşi? Hürriyet'in Başyazarı...

".... Bedii Faikle Metin Toker devamlı Ecevit'e, CHP'ye ve sola yüklendikleri için birkaç kişinin de sağa ve MHP'ye çatması lazımdır. Bu maksatla, hem Oktay, hem de Cüneyt, AP ile MSP'yi yasak savmak kabilinden hafifçe tenkit ettikten sonra, MHP hakkında dedikoduya dayanan şeyleri dile dolamakla meşguldürler. O kadar ki, bu iki kalem, MHP'yi karalamak kastıyle, TKP'nin Sesi ile komünist fraksiyonların duvarlara yazdığı sloganları tek sermaye olarak kullanmaktadır. Halbuki kendi imzaları ile ıkına ıkına makale yazacakları yerde, "Türkiye Komünist Partisi Sesi" olarak neşriyat yapan mahut radyonun MHP, Ülkücü Gençlik Derneği, MİSK ve Hergün gazetesi aleyhindeki iftiranamelerini aynen sütunlarına aktarsalar daha mertçe davranmış olurlar... Çünkü ta 1968'lerden beri MHP ve ülkücüler aleyhinde ileri sürülen iddialara, Türkiye'de, komünistlerle diğer ülkelerin ajanları dışında inanmış görünen, değil gafil, ahmak bile kalmamıştır.

"..... Türkiye'de Çankaya'nın sakini, MHP ve ülkücüler aleyhinde nutuklar söylemiş, yüzlerce ilerici aydın da koro halinde mahut nutka katılmış, fakat saldırıya hedef olan partiden bir zerre koparılamamıştır.

".... Şimdiki AP iktidarı da CHP'yi aratmayacak bir tutumla MHP'yi yıpratma hevesine kapılmış, fakat onun da eline bir şey geçmemiştir. Bütün bunlardan sonra komünist organların yanında yer alıp MHP'ye çamur atan Oktay ve Cüneyt de bir gün yanıldıklarını itiraf edip özür dileyeceklerdir."

"Sahipsizler Mezarlığı"na gömülen gencin durumu aydınlanmadı

MERSİN (ÖZEL)

MERSİN'de, işkence ile öldürülerek "Sahipsizler Mezarlığı"na gömülen Ali Uygur adlı gencin mezarı Cumhuriyet Savcısı ve Belediye Doktorunun gözetiminde önceki gün açıldı. Polisin 'elinden kaçırdığını" söyle-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Atatürk' ün Doğumunun 100' üncü Yıldönümünü Kutlama Milli Komitesi Parlamentoda toplandı

Ünaldı:"Atatürk' ü bütün yönleriyle ve layıkıyle tanımak, kutlama çalışmalarımızın ağırlık noktası olacaktır"

ANKARA (ÖZEL)

ATATÜRK'ün Doğumunun 100'üncü Yıldönümünü Kutlama Milli Komitesi dün Parlamento'da bir toplantı yaptı. Milli Komite toplantısına, Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Ünaldı, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, Başbakan Süleyman Demirel, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit, Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Prof. Enver Ziya Karal, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Türkan Akyol katıldı. Daha önce toplantıya katılacağı bildirilen Kültür Bakanı Tevfik Koraltan ve Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un toplantıya katılmadıkları görüldü.

Toplantıya başkanlık eden Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Ünaldı toplantıyı açarken yaptığı konuşmada

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Bazı illere olay yaratabilecek kişiler atandı

Yeni atamalar hoşnutsuzluk yarattı

●**Kaymakam atamalarında büyük ölçüde partizanlık yapıldı, görev süresi dolmadan 9 ayda üçüncü kez yer değiştiren kaymakamlar var.**

ANKARA (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Vali Muavini, Kaymakam ve Emniyet Müdürleri atamalarında büyük ölçüde partizanlık yapıldığı ve bazı illere olay yaratabilecek kişilerin gönderildiği öğrenildi.

Antalya Emniyet Müdürlüğüne atanan Necati Karahasanoğlu, iki aydır Antalya'da bulunuyor ve atama kararını bekliyordu. Karahasanoğlu, 1 Mayıs 1977 olayları sırasında İstanbul Toplum Zabıtası Müdürüydü. Karahasanoğlu'nun Şükrü Balcı'nın yerine İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirileceği de söyleniyordu. Ayrıca, AP İstanbul teşkilatının, gazetemizde de yayınlanan partizanlık belgelerinde Karahasanoğlu'nun Antalya Em. Müdürlüğüne atanması isteniyordu.

Kars Emniyet Müdürlüğünden Gaziantep Emniyet Müdürlüğüne atanan Sadi Işık, hükümet kurulmadan önce Demirel'in özel korumasında görev yapmaktaydı. Işık'ın, Kars Emniyet Müdürü iken çeşitli işkence olaylarına ve Oruç Korkmaz'ın öldürülmesi olayına adı karışmıştı.

Merkez Emniyet Müdürlüğünden Tokat Emniyet Müdürlüğüne atanan Sadık Köksal, 1. ve II. MC dönemlerinde Adana'da Şube Müdürlüğü yapmış ve adı çeşitli işkence olaylarına karışmıştı. CHP döneminde merkeze alınan Köksal, Özaydınlı'nın İçişleri Bakanlığı sırasında Elazığ Emniyet Müdürlüğüne gönderilmiş, MHP'li Belediye Başkanı ile birlikte çeşitli kanunsuzluklara bulaşınca da yeniden merkeze alınmıştı.

Ankara Emniyet Müdürlüğü Şube Müdürlüğünden Yozgat Emniyet Müdürlüğüne atanan Bekir Kuşdemir ise MHP'liler tarafından kullanılabilecek bir kimse olarak tanınıyor. Ayrıca Çorum Vali Muavinliğine atanan İsmail Çilburunoğlu da MHP eğilimli olarak tanınıyor.

Öte yandan Antalya Emniyet Müdürlüğünden merkeze alınan Tevfik Özarı ise tarafsız tutumuyla tanındığından MHP'liler

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Cinayetten sonra Eminönü Halinde bütün çalışma durdu

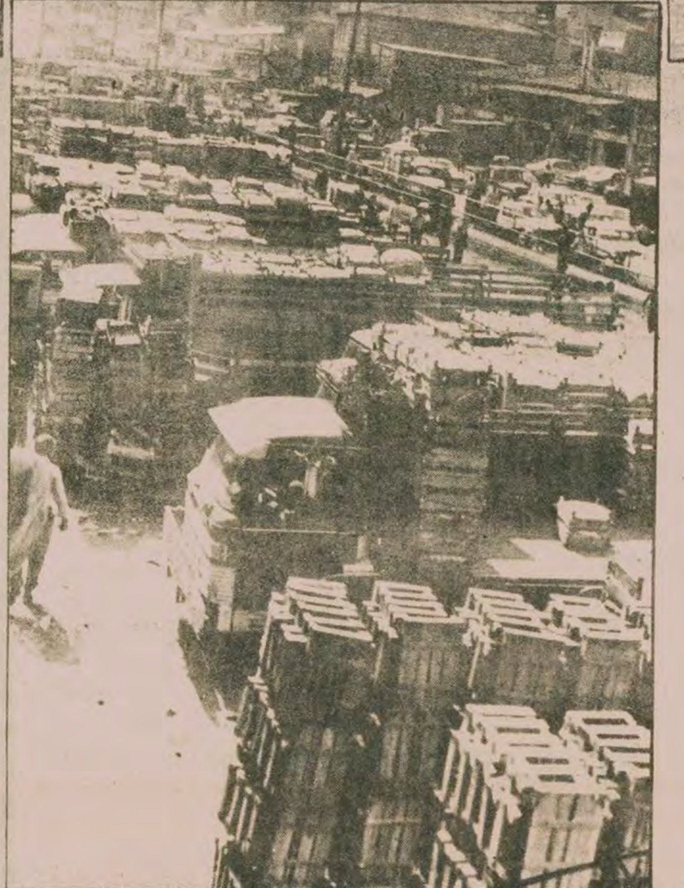
Halde bir hamal daha öldürüldü

HABER MERKEZİ

İSTANBUL halinde 205 Nolu işyerinde çalışan Yaşar Gümüştaş adlı Niğdeli bir hamalın öldürülmesi üzerine çalışma tamamen durdu.

Olay önceki gece saat 01.00 sıralarında meydana geldi. Silahlı üç kişi Yaşar Gümüştaş adlı hamalın üzerine ateş açarak kaçtılar.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Eminönü Sebze Halinde çalışan Yaşar Gümüştaş adlı hamalın öldürülmesi üzerine kamyonlar boşaltılmadı, satış yapılmadı. (Fotoğraf: Metin AKTAŞ)

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı G.Antep' le ilgili bir haberimiz üzerine açıklama yaptı

HABER MERKEZİ

ADANA—K. Maraş-G. Antep-Adıyaman ve Hatay illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 18 Temmuz 1980 tarihli Aydınlık'ta çıkan G.Antep'le ilgili bir haber üzerine gazetemize yazılı bir açıklama gönderdi.

Sıkıyönetim Komutanı adına Top. Plt. Alb. Gani Terzioğlu imzasıyla gönderilen yazılı açıklamada aynen şöyle denildi:

"18 Temmuz 1980 günü gazetenizde yayınlanan "TİKP Gaziantep İl Örgütü artan MHP saldırılarına karşı halkı birleşmeye çağırdı" başlıklı yazı, Komutanlığımız tarafından tetkik edilmiş ve yapılan incelemede:

"3 gün içinde Gaziantep'te 9 kişi öldürülmüştür. Bunlardan 4'ü aşırı sağ, 5'i ise aşırı sol görüşe sahiptir.

"Balıklı Durağı, PTT Evleri ve Gazi Caddesinde komando de-

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Suudi Arabistan' la 250 milyon dolarlık kredi anlaşması imzalandı

ANKARA (ÖZEL)

SUUDİ Arabistan Maliye Bakanı Şeyh Ebu El Hayl ile Maliye Bakanı İsmet Sezgin 250 milyon dolar tutarında kredi sağlayan anlaşmayı dün Ankara'da imzaladı. İmza töreninden sonra bir konuşma yapan İsmet Sezgin "Türkiye'nin içinde bulunduğu bu ekonomik sıkıntılar döneminde dost ve kardeş Suudi

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Köy YSE-İş Yönetim Kurulu, Sadık Özkan'ın "kızıl düzen getirmek isteyenlerce" öldürüldüğünü iddia etti

Öldürülen Köy YSE-İş Başkanı Türk-İş'e katılmayı savunuyordu

● Sendika içinde MİSK'e katılmayı savunanların bulunduğu açıklandı.

ANKARA (ÖZEL)

KÖY-YSE-İş Sendikasının öldürülen Genel Başkanı Sadık Özkan'ın Türk-İş'e katılmayı savunduğu, bazı yöneticilerin ise MİSK'e katılmayı savundukları bildirildi. Genel Başkan Yardımcısı Mahir Seccar ise, eylül ayında yapılacak olan kongrede Türk-İş'e katılma meselesinin gündeme geleceğini söyledi.

Köy-YSE-İş Sendikasının Genel Merkezinde düzenlenen basın toplantısında Yürütme Kurulunca yayınlanan bildiride, "'Türkiye'yi bölmek, hür demokratik rejimi parçalamak ve yerine kızıl bir düzen getirmek isteyen teröristler, sendikamızın çok değerli Genel Başkanını hedef olarak seçmişlerdir" denildi.

Basın toplantısından sonra gazetecilerin sorularını cevaplandıran Genel Başkan Yardımcısı Mahir Seccar, bazı gazetelerde sendikalarının MİSK'e bağlı gibi gösterilmek istendiğini ancak sendikalarının herhangi bir yere bağlı olmadığını söyledi. Seccar, "MİSK'e katılmayı savunanlar da var mı?" sorusuna

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Günaydın Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet **BASINDAN SEÇMELER**

Sirmen, "Polonya yönetimi adına" düşünüyor

Cumhuriyet gazetesi yazarı Ali Sirmen dünkü yazısında "işçilerin özörgütü" dediği Polonya Komünist Partisi" ve Liman İşçileri Sendikasından bir türlü vazgeçemiyor. Sirmen, açıkça savunmaya cesaret edemediği görüşleri, Polonya yönetimine atfederek şöyle yazıyor:

"Gerçek uzlaşmazlık noktası, grevcilerin bugünkü Liman İşçileri Sendikasının ortadan kaldırılıp, yerine "özgür' sendikaların kurulması isteğinde odaklanıyor.

"Polonya'da Komünist Partisi yöneticilerinin böyle bir isteğe 'evet' demeleri son derece güç, hatta bugünkü görüşleri açısından olanaksızdır.

"Bu isteğin kabul edilmesinin yerinde olup olmayacağı, işçilerin bu yolla yönetime daha aktif biçimde katılmalarının denenmeye değip değmeyeceği, üzerinde uzun uzun tartışılabilecek bir konudur.

"Ancak, bugün için bilinen odur ki, Polonya Komünist Partisinin yöneticileri için bu istek kabul edilemez. Çünkü onlara göre, Komünist Partisi işçi sınıfının özörgütüdür. Bu kuruluşun karşısına, onun denetimi dışında yeni bir kuruluş çıkarılmak 'sosyalizmin kazanımlarından vazgeçmek' anlamını taşımaktadır.

"İşte Polonya'daki grevcilerin isteklerinin en tartışma uyandıranı budur ve gelecekte gelişmeler bu istek çerçevesindeki görüşmelere bağlı kalacaktır."

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

bu köşeden...

Geçmişin yükünden kurtulamayanlar(2)

Mehmet Halim Spatar

Festival'in ardından Prag'ta yapılan Uluslararası Öğrenci Birliğinin (IUS) Kongresine katılan Türk delegasyonunun içindeydim. Kongrenin yapıldığı anfide bir gün arkalarda bir yerde oturuyor, tekdüzeleşmiş konuşmaları dinlemeye çalışıyordum. Bir ara omuzuma biri dokundu.Açık buğday renkli, kıvırcık saçlı, çökük avurtlu, gri gözlü, uzaklardan bakan bir genç. Oldukça tutuk bir Ermeni Türkçesiyle "Türkiye'den gelenler sizler misiniz?" diye sordu. "Evet" dedim, çıkmamızı işaret etti. Büyük hole çıktık, bir köşeye iliştik.

"Sekreterlikten buraya bir Türk delegasyonunun geldiğini öğrendim, sizlerle konuşmak istedim" dedi. "Ben Ermeniyim. Türkiye'deki katliamda arta kalanlardan ailem; Paris'te yaşıyoruz."

Memnun olduğumu söyledim. Bir sessizlik oldu. Onun sinirli, huzursuz hali vardı. "Bizler Kilikyalıymışız, Haçin'den.."

Çok ayıp da olsa, Kilikya'yı da, Haçin'i de bilmiyordum. Çok genç ve bilgisizdim Kilikya belki kulağıma gelmişti ya, Haçin'i hiç duymamıştım. Gerçekten utandım. Sustum sadece. O, durumu anlamış gibi sözüne devam etti: "Sizinkiler oralara Adana tarafları derler". (Yıllar sonra Haçin'in Saimbeyli olduğunu ve Ermeni olaylarının önemli bir bölümünün burada yer aldığını Zebercet Coşkun'un Haçin adlı romanından öğrenecektim).

Giderek huzursuzluğu artıyordu. "Bizim sizinle çözmemiz gereken bir sorunumuz var. Kar var aramızda. Sizler, tarihte Hitler'den önce en büyük soykırımlarından birini yapmış bir ulusun delegasyonu olarak buraya geldiğiniz halde konuşmanızda hiç değinmediniz. Bu olayı kınamadığınız gibi, bir öneri de getirmediniz. Şoven bir tutumunuz var besbelli. Programınızda Ermeni sorunu yer alıyor mu? Ermenilere topraklarını geri verecek misiniz?"

Dona kalmıştım. Yirmi gündür dünyanın her yerinden gelen gençlerle konuşuyorduk, tartışıyorduk. Yunanlı, Kürt, İranlı, Arap, Kıbrıslı, Rus, Koreli, Çinli, Meksikalı, vb. arkadaşlarımız vardı. Savaş sonrasının büyük emperyalisti Amerika'ya karşı güç ve eylem birliği yapmaya kararlı ve istekli, başka başka uluslardan devrimci ve barışsever gençlerdik, bizi derin bir dayanışma ve kardeşlik duygusuydu bağlayan. Oysa şimdi karşımızdaki genç bu havanın dışındaydı. İçim daralıyordu, ayrıca çaresizlikten olsa gerek, galiba öfkelendim de. "Arkadaş, ben buraya çok zor şartlar altında geldim. Döndüğümde büyük bir ihtimalle içeri gireceğim. Bizim insanlarımıza bugün, şu anda Amerikalılar hesabına Kore halkına kurşun sıktırılıyor. Bu durumu protesto etmek için buradayım. Bu olay, bundan 30-40 yıl önce değil, tam da bugün yer alıyor. Anadolu'yu senin söylediğin felaketlere iten, bir kan denizine çeviren emperyalizmdi. Bu hesabı Türkiye halkı Milli Kurtuluş Savaşı ile kapadı. Sense silahını ve öfkeni asıl çevrilmesi gereken emperyalistlere yöneltecek yerde, kendisi emperyalizmin en ağır baskısı altında bulunan bir ulusa düşmanlık yaratmak için eski acıları canlandırmaya kalkıyorsun. Şoven tutum alan sensin!"

Buz gibi bir tutumla dinledi. Sonra, "Siz düpedüz kaçamak yapıyorsunuz. Bu mesele ele alınmalıdır. Siz Türkler iki milyona yakın Ermeniyi öldürdünüz, hesabını vermelisiniz bunun" dedi.

"Sen bana baksana arkadaş" diye patladım, "Bir kere benim halkım değildi o soykırımını yapan. İki milyon Ermeniyi benim halkım öldürmedi. Türk köylerini, Kürt köylerini basan Ermeniler de Ermeni halkı değildi . Soykırımlarının vebalini halka yüklemek haksızlıktır. Halkları bölen, birbirine kırdıran, tarihsel hayalleri sömürerek Anadolu Seferleri hazırlatan, emperyalizm idi. Sen bunu görmüyor, bir ulustan hesap sormaya kalkıyorsun. Buralarda bunca insanı öldürmüş olanlar da Alman halkı değildi, Hitler ve Nazilerdi. Yunan ordusu İzmir'i işgal ettiği zaman o feci zulmü yapanlar Yunan halkı değil, emperyalizmin kuklalarıydı, gözleri tarihsel kinle bağlanmış insanlardı. Hesap sorulacak biri varsa, o da emperyalizmdir. Bunun için güç ve eylem birliği yapalım. Senin gibi yapmak emperyalizmin ekmeğine yağ sürmek oluyor. Sen, tutumunla Amerikan emperyalizmine hizmet ediyorsun. Senin söylediklerini uygulamaya kalksak, kaç ulus bugünkü toprakları üzerinde kalabilir? Sonunda iş, Habil ile Kabil'e kadar gelip dayanmaz mı?"

"Geçiştiriyorsunuz "gibisinden birşeyler mırıldanıp birden kalktı, elimi bile sıkmadan uzaklaştı.

Bu olayı arkadaşlarıma anlattım. Üzerinde durmadılar. "Boş ver, Fransa'da böyle bağnazlara rastlanıyor" dediler. "Bunlar devrimci falan değil, düpedüz Ermeni ırkçısı ve intikamcısı. Ama Anadoludan gelenler, hâlâ o günleri hatırlayanlar da ciddiye almıyor bunları..."

Son "Gizli Ermeni Kurtuluş Ordusu"nun cinayetleri üzerine ben bu birkaç Ermeniyi hatırladım. Bunlardan yalnızca bir tanesi büyüklerinden dinlediği olaylardan, hiç görmediği, birlikte yaşamadığı, salt kafasında kinle biçim verdiği bir ulusa karşı intikam ateşiyle yanıyordu. Öbürleri ise, tüm acılara, kan ve ölümlere karşın, henüz Anadolu insanından kopmamışlardı. İnançları, siyasal görüşleri başka başka da olsa kardeşliğe inanıyorlardı. İnsanları birbirine "başka kimselerin" düşman ettiklerinin farkındaydılar. Üstelik intikamcı bağnaz tutum, onlardan tasvip de görmüyordu.

Otuz yıl sonra, dünyada bunca acının yanında, bu Ermeni intikamcılığının da eyleme geçtiğini, suçsuz insanların kanını döktüğünü görüyoruz. Acaba, "yükseklerde" bir yerlerde, her yerde terörü kışkırtan, bütün terör odaklarını etkisi altında tutan düzenleyici bir merkez mi var? Kremlin'in, KGB'nin çok köşe odalarının birinde bütün bağnazlıklar yeni çarların amaçları için kullanılmaya başlamasın?

MENKUL SATIŞ İLANI
İSTANBUL 8. İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya No: 1980/8104

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 1 Adet Teksa Makina Sanayi Metkap Tezgahı 20.000.- Lira değerindeki mahcuz malın birinci astışı 26/8/1980 günü saat 12.15-12.30 arası Süleymaniye Yoğurtçuoğlu Sokak Evin İş Hanı No: 105 İstanbul adresinde yapılacaktır. O gün verilen bedel muhammen değerin %75ni bulmadığı taktirde ikinci satışı 27/8/1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ve en çok artırana ihale edilecektir. İhale damga pulu ve Belediye rusumu alıcıya ait olup, taşrada bulunanlar 10 lira posta pulu ve adreslerini gönderdiklerinde şartnamenin bir örneği adreslerine postalanacaktır. İsteklilerin mezkür gün ve saatte mahallinde memurumuza müracaatleri ilan olunur. 6/8/1980

Basın: 5970-1082)

Aydınlik Okuyucu Anketi

AYDINLIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZİ VE ÖNERİLERİNİZİ BEKLİYORUZ

Değerli Okurlarımız,

AYDINLIK'ı içerik bakımından zenginleştirmek, yaklaşık iki buçuk yıldır sürdürdüğümüz çalışmalarımız hakkında görüşlerinizi almak için sizleri aşağıdaki sorulara cevap vermeye çağırıyoruz.

Soruları kutuların içine çarpı işareti koyarak, ya da boş bırakılan noktalı yerlere yazarak cevaplayabilirsiniz. Cevaplarınızı da içeren bu kısmı, ek sorulara cevaplarınızı yazacağınız kağıtla birlikte en geç 5 Eylül 1980 tarihine kadar.

AYDINLIK–ANKET
Nuruosmaniye Caddesi 3/3
Cağaloğlu-İstanbul

adresine postalayın.

Pek az bir zamanınızı alacak bu soruları cevaplayarak, bizlere destek olacak, ışık tutacaksınız.

Sorularımızı cevaplayın, çevrenizde AYDINLIK okuyanları soruları cevaplamaya teşvik edin.

AYDINLIK

Tanışalım

1. Kaç yaşındasınız?..........
2. Cinsiyetiniz?..........
3. Evli misiniz?..........
4. Son bitirdiğiniz okul?..........
5. Mesleğiniz nedir?..........
6. Nerede oturuyorsunuz? (Şehir, kasaba veya köyün adı) ....
7. Evinize giren toplam gelir ne kadardır?..........
8. Siyasi parti ya da örgütlerden hangisine üyesiniz veya kendinizi hangisine yakın hissediyorsunuz?..........

Aydınlık'a karşı ilginiz

9. AYDINLIK'ı ne kadar sık okuyorsunuz?
☐ Her gün
☐ Haftada iki-üç
☐ Haftada bir
☐ Önemli diziler yayınlandığı zaman
☐ Arada sırada

10. AYDINLIK'ı nasıl elde ediyorsunuz?
☐ Kendim bayiden alıyorum.
☐ Abone oldum, evime geliyor
☐ Aynı evde oturanlardan biri getiriyor.
☐ İşyerine, okula ya da derneğe geliyor, orda okuyorum.
☐ Arkadaşlarımdan alıp okuyorum.
Diğer – Belirtiniz :..........

11. Bulunduğunuz yere gelen AYDINLIK'ı kaç kişi okuyor?..........
12. Evinize AYDINLIK'tan başka gazete giriyor mu? Hangileri? ....
13. AYDINLIK'ı niçin okuyorsunuz?..........
14. Çevrenizde AYDINLIK alırken, bırakan oldu mu? Bırakanlar bu tutumlarının gerekçesi olarak neyi gösteriyorlar?..........
15. AYDINLIK'ın dağıtımı ile ilgili ne gibi şikayetleriniz veya önerileriniz var?..........

Aydınlık'ın içeriği hakkındaki görüşleriniz

16. AYDINLIK'ta öncelikle hangi tür haber, yazı ve köşeleri okuyorsunuz?..........

17. Aşağıdaki sütunların hangilerinin devamında yarar görüyorsunuz?
(İstediğiniz kadarını işaretleyin)

☐ Başyazı
☐ Günlük
☐ Bu Köşeden
☐ Gündem Dışı
☐ Anadolu Basını
☐ Halkın Sesi
☐ Hukukçu Gözüyle
☐ Halk Sağlığı
☐ Aydınlık Meclisi
☐ Mapusane Çeşmesi
☐ Düşünce Dünyası
☐ Günün Konuğu
☐ Karikatür
☐ Bulmaca
☐ Çizgi-Roman
☐ Halkların dünyası
☐ Tefrika Roman
☐ Sorunlar-Çözümler
☐ Sorular-Cevaplar
☐ Yurt Haberleri
☐ Kitaplar-Dergiler
☐ TV Köşesi
Diğer-Belirtiniz: ....

18. Haftalık ve günlük sayfalar hakkındaki değerlendirmeleriniz: (Uygun gördüklerinizi işaretleyin)

	Yararlı	İçeriği Geliştirilmeli	Daha Sık Yayınlanmalı	Kaldırılmalı
İşçi-Sendika	☐	☐	☐	☐
Gençlik	☐	☐	☐	☐
Ekonomi	☐	☐	☐	☐
Spor	☐	☐	☐	☐
Sanat	☐	☐	☐	☐
TV Haberleri	☐	☐	☐	☐
Dünyaya Bakış	☐	☐	☐	☐

19. Sizin bulunduğunuz yer veya içinde yer aldığınız olaylar hakkında AYDINLIK'ta çıkan haberler için ne düşünüyorsunuz?
☐ Böyle haberler genellikle yer almıyor
☐ Genellikle eksik yer alıyor
☐ Genellikle yanlış yer alıyor
☐ Genellikle doğru veriliyor

20. Köşe yazıları ve yazarlarımız konusundaki görüş ve önerileriniz nedir?..........
21. Ülkemizin hangi yazarlarını AYDINLIK'ta okumak isterdiniz?..........
22. AYDINLIK'ın daha fazla okunması için sizce ne gibi yayınlar yapılmalı?..........
23. AYDINLIK'ın şimdiye kadarki yayınlarından hangilerini başarılı buluyorsunuz?..........
24. Çevrenizde AYDINLIK'la ilgili ne gibi eleştiri ve öneriler var?..........
25. Sizce AYDINLIK en çok kimlere hitap ediyor?..........
26. AYDINLIK'ın satışlarının daha da artırılması için bize ne gibi önerileriniz var?..........

NOT: Sorulara istediğiniz uzunlukta cevap verebilirsiniz.

GÜNDEM dışı

Yine Bulgaristan ve sözde kaldırılan 'vize'

Avrupa ülkelerinde çalışan Türk işçilerinin izne geldiği şu günlerde Bulgarlar da kolları sıvadı. Gün geçmiyor ki Almanya'da çalışan işçilerimiz gazetemize gelerek bu konuda şikayette bulunmasınlar.

Bilindiği gibi daha önce uygulanmakta olan vize, Türk–Bulgar yetkililerinin vardıkları bir anlaşma sonucu kaldırılmıştı. Vizenin kaldırılmasına rağmen Bulgarlar başka bir soygun yöntemi uygulamaya başlamışlar. Sınırdan giren her işçimizden 55 markı zorla alıyorlarmış.

55 mark karşılığı işçilerimize 25 Bulgar levası veriliyormuş. Bu 25 leva ile işçilerimiz benzin alacaklarmış. Ancak bu hesapta bir bit yeniği var. O da, bu şekilde işçilerimizin, benzinin litresini 2 marktan fazla bir para karşılığı satın almak zorunda bırakılmaları. Bulgar revizyonistleri de ekonomik krizden kurtulmak için anlaşılan işçilerimizin marklarına göz dikmişler. İş bu kadarla da kalmıyor. Ahlaki çöküşün hızla arttığı Bulgaristan'da daha sınır kapısından giren işçilerimize "Park Hotel"in adresi gösteriliyor. Neresi mi bu "Park Hotel"? Onu Almanya'da çalışan bir işçimizden dinleyelim:

"Almanya'dan yola çıktıktan sonra dinlenme imkanı bulamadık. Akşam Bulgaristan'a girdiğimiz zaman artık yola devam edemeyeceğimizi anladık. Gümrük memurları Türkçe konuşuyorlardı. 'Komşu' dedik, 'biz bu akşam Sofya'da bir otelde yatmak istiyoruz.' Gümrükcü sırıtarak, 'Senin yanında çorbacı —Karımı kastediyor— var. Ama gene de Park Hotel'e git; viski var, kadın var... Her şey var' diyordu.

"Iki saat aradıktan sonra oteli bulduk. Bir de ne görelim.. Adam bizi otele değil, başka bir yere göndermiş. Resepsiyona gittiğimde ailemle olduğumu söyledik. O zaman yatak yok dediler. Salona göz attığım zaman gördüm ki dünyanın her çeşit insanı, hep oradaydı. Çaresiz çocuklarımla birlikte yola koyuldum"...

GÜNÜN FOTOĞRAFI

Polonya'da iki maden işçisi

ZONGULDAK'TA BİR SENDİKA

Daha önce hatırlayacaksınız, bu köşede bazı hastanelerden ve Sağlık Kolejlerinden bahsetmiştik. Geleceğin hemşire adayı ama daha çok "Bozkurtçu" Döne hemşirelerin nasıl derste öğrendikleri bilgileri arkadaşlarının üzerinde uygulayıp, önce bir güzel bayıltıp, sonra dövdüklerini de anlatmıştık. Hastane perceresinden "Komünist asker" diye bağıran Çorum'daki Döne'nin ablası hemşireyi de...

Bugün başka bir olay üzerinde durmak istiyoruz. Zonguldak'ta sağlık işçilerine ait iki sendika aynı binada bulunuyor. Alt katta Sağlık–İş Sendikası, üst katta ise Tüm Has–İş Sendikası. Aynı işkolunda ve aynı hastanelerde iki sendika rekabet halinde. Bu doğal. Ama doğal olmayan şeyler de oluyormuş.

Zonguldak'ta İGD kapatıldıktan sonra, ne kadar İGD'li varsa hepsi Tüm Has–İş'e yuvalanmış. Yuvalanmak bir yana, bir de binanın merdivenlerini kesip binaya kendilerinden başka kimse sokmuyorlarmış. Sağlık–İş Sendikası yöneticileri de "can güvenlikleri" olmadığı gerekçesiyle binaya giremez olmuşlar. Ardından sosyal–demokrat olduklarını söyleyen Sağlık-İş Sendikası yöneticilerini "faşistlikle" suçlamaya başlamışlar. Şimdi hem Sağlık-İş yöneticileri, hem de sağlık işçileri binada başlatılan bu kargaşalığın yakında SSK Hastanesine sıçratılmak istenmesinden endişe ediyorlarmış.

Bu arada İGD'lilerin çok önemli bir faaliyetinden daha bahsedelim. O da hastanede Tüm–Has İş bildirileriyle birlikte "TKP'nin Sesi Radyosunu dinleyiniz" diye başlayan ve radyo yayın saatleri ile dalgalarını veren pulları her yana saçmaları...

AA'nın gayreti

Geçenlerde erken seçim için toplanan Anayasa Komisyonunda tartışma çıkmıştı. MHP Milletvekili Mehmet Irmak kendisine sataşıldığını ileri sürerek kürsüye fırladı. Başladı konuşmaya... ÜGD, ÜYD gibi dernekler nasıl suçlanırmış, burada temsil edilmiyorlarmış vs... vs... Tartışmalara yol açan soru da Mehmet Irmak'a bir CHP'linin "ÜGD, ÜYD ile ilişkilerinizi inkar edebilir misin" diye söz etmesi... Mehmet Irmak da kürsüye fırlayıp orada olmayan ÜGD ve ÜYD'yi savunmaya başlamış.

Buraya kadar normal ancak işin içine bir de Anadolu Ajansı karışıyor. Anadolu Ajansı bu konudaki haberini geçerken nedense Mehmet Irmak'ın sözlerini çekidüzene koyuyor, ÜGD, ÜYD gibi dernekleri haberden çıkarıyor ve haber Mehmet Irmak'ın ağzından "burada bulunmayan bazı dernekler" şeklini alıveriyordu.

Anadolu Ajansı geçenlerde Adana Sıkıyönetim Komutanlığının Yurtaslan'ın itirafları konusundaki açıklamasını da değiştirmişti.

Anlayamadığımız Anadolu Ajansının devletin mi yoksa ÜYD'nin mi haber ajansı olduğu...

YOZGAT

Hergün'de yeni bir dizi başladı. "Hedefteki Huzur Şehri Yozgat" diye. Hergün muhabiri ilk iş olarak Yozgat Valisi ile görüşmüş.. Vali de Hergün muhabirine "Buyrun gezin her tarafı... Kurtarılmış bölgeye benzer birşey bulabilirseniz açıkça yazın" demiş. Kime demiş? Hergün muhabirine canım

PAZARDAN PAZARA AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN

Adam olmak

Hemen her gün hükümet, Meclis ve devlet sorumluluğunu üstlenmiş liderlerin, yöneticilerin ve görevlilerin açıklamalarını, bildirilerini dinliyoruz. Kendilerini savunuyorlar, birbirlerini suçluyorlar, yaptıklarını anlatıyorlar... Bu arada sık sık da halka ne yapıp ne etmesi gerektiğini söylüyorlar. Öte yandan kamuoyunda bu demeçlerin, açıklamaların etkisinin ne olduğu tartışılıyor. Şurası bir gerçek ki; vatandaşların çoğu TV'leri, karşısında siyasi haberleri oflayıp, puflayarak seyrediyorlar veya seyretmeyip başka bir işle uğraşmayı yeğliyorlar. İşler bu noktaya geldiyse suç sadece halkta mı aranmalıdır?

Buhranlı ve zor günlerde elbette bütün millete düşen görevler vardır. Ama bundan da önemlisi yöneticilere düşen görevlerdir. Hatta esas olarak yöneticilere düşen görevlerdir.

Kurtuluş Savaşımız sonuçta yurdunu savunmak için silaha sarılan milletin gücüyle kazanılmıştır. Ancak en karışık günlerde ortaya atılmak cesaretini gösteren, milletin önüne bağımsızlık ve özgürlük için savaşmaktan başka bir yol olmadığını koyan M.Kemal ve arkadaşları olmasaydı, onların gerçekçi politikaları olmasaydı Kurtuluş Savaşının gerçekleşmesi o zaman izlediği yolu izleyebilir miydi? Elbette olmayan bir şey üzerine tartışma yapılamaz. Ancak bizim söylemek istediğimiz önder ve liderlerin tayin edici olduğu...

Falih Rıfkı Atay, Atatürk'le ilgili bir anısında şunları belirtir; Kurtuluş Savaşının en hareketli günlerinde Atatürk'e muhalefet edenler vardı. Bunların muhalefet ederken dayandıkları fikir "Şahıslara mı dayanmalı, yoksa yalnız millet mi vardır" idi. Bunlar millet diyerek Atatürk'ü reddettirmenin yolunu açmaya çalışıyorlardı. Sanki Atatürk olmazsa, onun yerini başka birisi almayacakmış gibi... Muhalefetin yine bu fikirleri tekrarladığı bir toplantıda Atatürk dayanamamış ve;

— Adamlar vardır, adam vardır, adam! diye haykırmış.

Evet, her zaman "adamlar" vardır, "adamcıklar" vardır. Bugün "adamcık" çoktur, ama. "adamlar"a ihtiyaç da her zamankinden fazladır.

Adam nasıl "adam" olur? Tarih göstermektedir ki, ne ünvanlar, ne yetkiler "adam" olmak için yetmiyor. Kurtuluş Savaşında bir yanda sultanlar sultanı ve bütün İslam dünyasının yüce halifesi vardı, öte yanda nihayet milletin bir ferdi, ünvansız bir Mustafa Kemal.. Osmanlı ordusunun sırtlarıgöğüslerindetaşıdıkları madalyaların ağırlığından eğilmiş nice şanlı paşası vardı, öte yanda belki savaşmayı savaşın içinde öğrenen Kurtuluş Savaşının nice isimsiz kahramanları vardı. Ne taşıdığı sayısız ünvan, ne de madalyalar sultanın ve padişahın "adam" olmasına yetmedi.

M.Kemal "adam" olmayı Osmanlı sultanlarının bahşettiği bir ünvanla, devletin kendisine verdiği görev ile başaramadı. Bileğinin ve aklının gücüyle ve cesareti ile kazandı. En sonunda "adam" ünvanını milletin kendisinden aldı.

M.Kemal yabancı bir zatla konuşurken ona şunları söylemiş: "Ben düşündüklerimi daima halkın önünde söyledim. Yanlışım varsa halk beni tekzip etsin..." Gerçekten, M.Kemal Anadolu'ya çıktığı ilk andan itibaren milletin huzuruna da çıkmıştır. Fikirlerini ortaya koymuştur. Ve bu fikirler Erzurum Kongresinde, Sivas Kongresinde ve daha sonra Birinci Büyük Millet Meclisinde en geniş bir şekilde tartışılmış, fikirlerde birleşe birleşe ilerlenmiştir. Bu dönemde siyasi tartışmaları azaltmak, gazetelerde siyasi demeçleri vermemek kimsenin aklından bile geçmemiştir. Azaltmak bir yana artırılmıştır ve millet de söylenenleri can kulağıyla dinlemiştir. Çünkü ortada "adam"lar vardır. Söylenenler, tartışılanlar milletin, Türkiye'nin kaderi ile ilgili, gerçeklere dayalı ve ihtiyaca uygun fikirlerdir.

Bugün siyasi tartışmaları kısmayı düşünenler her şeyden önce milletin bu tartışmalardan niye bıktığını araştırmalıdırlar. Örneğin Demirel ve Ecevit'in son günlerde yürüttükleri karşılıklı tartışmalar hangi gerçeğimizi ortaya çıkarmış, hangi ihtiyaca cevap vermiştir ki can kulağıyla dinleyelim...

Boş tartışmaların yanı sıra öyle uygulamalarla karşılaşıyor ve duyuyoruz ki gülelim mi, üzülelim mi şaşırıp kalıyoruz. Örneğin, geçtiğimiz bayramda Müessese Müdürümüz Osman Gürhan Ertür'ün başına gelenler.... Onunla birlikte suçsuz yere günlerce gözaltında tutulan, sonra bir şeysöylenmeden bırakılan yurttaşların hikayesi... Neyse biz konumuza dönelim....

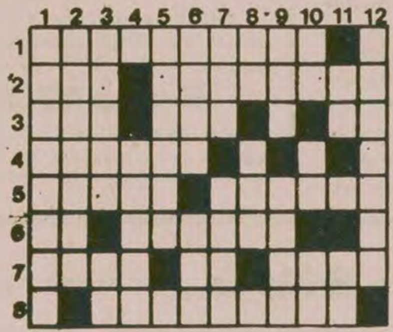
Elbette "adam" olmak da bazı nitelikleri gerektirir. Bu konuda yine Atatürk'ten bir anıyı aktarmak istiyorum. Atatürk sık sık yakın arkadaşı Nuri Conker'e takılmaktan ve onu kızdırmaktan çok hoşlanırmış. Nuri Bey Birinci Dünya Savaşı sırasında Bitlis'te Atatürk'ün emrinde çalışmış. Bu sırada Atatürk, Conker'in kumanda ettiği kıtayı kurtarmak zorunda kalmış. Atatürk bir gün bu olayı anlatmış ve "Nuri her şey olabilir, ama kumandan olamaz" diye Conker'e takılmış. Bunun üzerine çok hiddetlenen Nuri Conker ayağa kalkmış, "Mustafa Kemal Efendi" diye söze başlayıp Atatürk'e vermiş veriştirmiş. "Bu efendi kendisini o kadar büyük görür ki kendisini memnun etmek mümkün değildir" demiş ve eklemiş; "Yahu, su bulunmayan Kerbela gibi çöllerde sana dondurma yedirmedim mi? Ne yapmalı da sana yaranmalı?"... Atatürk, Conker'i dinlemiş ve sonra gülerek; "Görüyorsunuz ya, Nuri Bey kumandanlık vazifesini üstüne dondurma yedirmekle yapmış olduğunu zannediyor" demiş...

Bugün, Demirel ve Ecevit'ten başlamak üzere bütün parlamenterler, devlet görevlileri ve normal görevleri dışında bir de sıkıyönetimin getirdiği ağır yükleri omuzlamış komutanlar tarihi bir sorumluluk ve tarihi bir sınavla karşı karşıyadırlar. Söyledikleri ve yaptıklarıyla milletten "adam" ünvanını ya alacaklardır, ya da bu değerli ünvandan mahrum kalacaklardır. Artık Başbakanlığı ve parti yöneticiliğini laf cambazlığı yapmak, komutanlığı dondurma aramak sanan tutumlara ne yer ne de zaman uygundur. Dileğimiz küçük işlerin ve küçük hesapların bir yana bırakılarak ağır görevler üstlenen sorumluların büyük sorunlarımıza yönelmeleri ve başarılı olarak "adam" ünvanını haketmeleri...

"Adam" olmakla söze başladık, bu arada Atatürk'ten de epeyce anı naklettik. Yazımızı yine Atatürk'ten bir anı ile bağlayalım. Yunus Nadi anlatıyor... Sakarya'da büyük bir zafer kazanılmıştır. Sakarya'dan muzaffer bir şekilde dönen Atatürk'e izlenimleri sorulur. Düşünür ve şunları söyler:

— Bu millet çok büyük bir millet. Ona layık kumandan olmak lazım...

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) 13. Yüzyılda Anadolu'da yaşayan, Baba İshak'ın halifelerinden ünlü düşünür. 2) Bir emir-Yanmasını sağlama. 3) TERSİ Bir çoğul eki-TERSİ Kışın yağar-Bir renk. 4) Şapşal. 5) Ham kavun-İleride, elde edildiği zaman teslim edilmek üzere, bir ürün üzerinde önceden yapılan satış. 6) Bir para birimimiz-TERSİ yatağa serilir 7) İstanbul Belediyesine bağlı elektrik, tünel, troleybüs işletmesi-Uzaklık işareti-TERSİ başlangıcı belli olmayan zaman. 8) Dengiyle karşılama.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Diyalektik medodun babası olarak tanınan ünlü yunan filozofiu. 2) Bir şeyin elden ele geçmesi. 3) Bir erkek ismi-Ülkemizde yapıldığını belirten damga. 4) Siyaha yakın koyu yeşil. 5) Hafif maddelerden yapılmış temelsiz iğreti yapı. 6) TERSİ kalın duvarlı, burçlu, mangallı geniş yapı- Şirketin kısaltılmışı. 7) Bir çeşit tatlı-Bir göl. 8) Televizyonun kısaltılmışı-Bir göz rengi. 9) Karışık renkli-TERSİ temsilci. 10) TERSİ benzer. Hayvan yakalamak-Bir emir. 11) Eski dilde su- Bir harfin okunuşu. 12) Yer sarsıntısı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Tevfik Fikret 2) Alarga-liaF. 3) Veli-met. 4) İgor-Rasim. 5) Af-Etibank. 6) Namaz-Ecinni. 7) La-Asri-üD. 8) Ilıklık-Kas.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Tavşanlı. 2) Ele-Faal. 3) Vali. 4) Frigya. 5) İg-zaL. 6) kA-Re-Sı. 7) Terk. 8) İlerici. 9) Kitabı. 10) Ra-San. 11) eF-innüS. 12) emkiD.

Aydın'ın Bozdoğan ilçesinden okuyucumuza cevap:

Niyetleri ne?

SORU Kasabamıza iki genç geldi. Önlerine gelen gençleri evlerine götürüyorlar. "Amacımız Müslümanlığı bilmeyen dinsizlere İslam dinini benimsetmek Dünya üç asırdır dinsiz yaşamaktadır. Siyasetle hiç bir ilgimiz yok. Topunun Allah belasını versin. Buyrun gelin her zaman tartışalım" diyorlar. Asıl amaçlarını bir türlü anlayamadık. Bunların ÜGD ile ilişkilerinin olduğunu sanıyorum. Dinden bahsettikleri için köylüler bir şey demiyorlar. Bu durumda ne yapmalıdır? (Aydın'ın Bozdoğan kasabasından bir okuyucu).

CEVAP Bu faaliyetin maskelenmiş bir faşist propaganda çalışması olması ihtimali vardır. Ancak sadece din propagandası da olabilir. En iyisi bu meseleyi kasaba halkının önüne getirmektir. Halka şu söylenmelidir: "Bazı gençler gelmişler, dini yayacaklarını, memleketi dinsizlikten kurtaracaklarını söylüyorlar. Herhalde halk dini bu çocuklardan öğrenecek değil. Niyetleri nedir? Gerçekten sadece dini propaganda yapmak mıdır yoksa bu maskeyle başka örgütleri buraya sokmak mıdır? Eğer iyi niyetlilerse halkın önüne açık alınla çıkar, amaç ve görüşlerini anlatırlar ve tartışırlar. Bu nedenle onları halkın önünde fikir ve niyetlerini açıklamaya çağıralım.". Böylece bu gençlerin halkın önüne çıkmaları için gereken ortam yaratılmalı ve halkın önderleri (muhtar, imam vb.), aracılığıyla bir gün bir kahvede tartışmaya davet edilmelidirler. Gün ışığında karanlık barınamaz.

sorular ? cevaplar

Sorular cevaplar köşesinin notu

Değerli okurlar;

Bugüne kadar köşemize çok sayıda mektup geldi. Bu mektupların her birinde en azından iki üç soru yer almaktadır. Mektupların ve soruların çokluğu bizi son derece sevindirmektedir.

Ancak gelen mektupların ve soruların çokluğu cevaplarının yayınlanmasını geciktirmektedir. Bunu sorduğu sorunun cevabını hemen göremeyen okuyucularımızın aklına "Galiba benim sorumu cevaplamak istemiyorlar" gibi bir düşünce gelmesin diye belirtiyoruz. Aydınlık okuyucularımızın hiç bir sorusunu cevapsız bırakmayacaktır. Gelen soruları tarih sırasına koyduk. Normal olarak bu sırayı esas alıyoruz. Ancak, bazen aynı konudaki soruları bir arada cevaplamak gerekiyor. O zaman bazı mektupların cevabı daha öne geçebiliyor.

Bütün okuyucularımızdan gösterdikleri ilginin devamını ve yeni sorular yollamalarını, ayrıca eleştirilerini de bildirmelerini rica ederiz.

POLONYA'DAKİ MÜCADELE DOĞU AVRUPA'DAKİ BUHRANI ORTAYA ÇIKARDI

COMECON üyesi ülkeler ekonomik bunalım içinde

Polonya'da görülen uzun kuyruklara hemen bütün Comecon ülkelerinde de rastlanıyor. Ekonomik buhran bu ülkelerde de durgunluk, üretim düşüklüğü, işsizlik, kuyrukların ve fiyatların artmasıyla kendini gösteriyor.

● Herald Tribune gazetesinde yayınlanan yazıda Comecon ülkelerinde yatırımların asgari hedeflerinin altında gerçekleştiği belirtildi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Herald Tribune gazetesinin Paris'teki diplomatik kaynaklara dayanarak yaptığı yorumda, "Polonya'da başgösteren son grev hareketleri, Doğu Avrupa ülkelerinin içine düştüğü gittikçe büyüyen, ekonomik buhranı da iyice açığa çıkardı" deniliyor.

Aynı kaynakların belirttiğine göre "Comecon ekonomik örgütüne üye olan bu ülkeler belli bir süreden beri, ekonomik durgunluk dönemine girmiş bulunuyorlar. Öyle ki bu ülkeler, içine yuvarlandıkları bunalımdan artık 1970'lerde yaptıkları gibi, dışardan döviz alarak ve dışalımda bulunarak çıkamıyorlar."

Paris'teki kaynaklar, "Comecon üyesi ülkeler şimdi, dünyadaki ekonomik durgunluğun etkilerini hissetmekte ve aşamalı olarak bir ekonomik sıkıntı dönemine girmektedirler diyorlar. Buna neden olarak da enerji bunalımı gösteriliyor.

GENEL BİR PROBLEM

Bu tür ekonomik sorunların yalnız Polonya'da görülmediği belirtilen yorumda devamla şöyle deniliyor: "Bu yılın ilk yedi ayında Avusturya'ya gizlice göç eden yurttaşlarının sayısı 10 katına çıkan Çekoslovakya ve işsizliğin iyice hissedilmeye başladığı Macaristan, daha küçük çapta olmakla birlikte, güçlüklerle karşılaşmaktadırlar."

Ekonomik verilere göre Comecon üyesi ülkeler önceden saptanan ekonomik hedeflere bir türlü ulaşamıyorlar. Örneğin, bu ülkelerin ortalama büyüme hızı yüzde 4,3 olarak öngörülürken ancak yüzde 2,3 oranında gerçekleşti. Aynı şey sanayi ürünleri için de geçerli yüzde 6,3 oranında gerçekleşmesi öngörülen sanayi üretimi ancak yüzde 4,3 oranında gerçekleşebildi. Yine Doğu Avrupa ülkelerindeki yatırımlar asgari hedeflerin altında gerçekleşirken Sovyetler Birliği bu alanda iyice başarısızlığa uğradı. Sovyetler Birliğinde 1971-1975 yıllarında yatırımların kapsamı yüzde iken, geçen yıl bu oran yüzde 2,6 da kaldı.

BATIDAN ALINAN MALLARIN YERİ

Paris'teki aynı kaynakların belirttiğine göre Doğu Avrupa ülkeleri, karşılaştıkları bir dizi sorunları çözebilmek için, Batı ülkelerinden 1970 yıllarından çeşitli mal ve teknoloji satın alma yoluna girdiler bunun sonucunda da yaklaşık 60 milyar dolar gibi çok büyük borçlar altına girdiler.

Diğer yandan, Comecon üyesi ülkeler, Sovyetler Birliği'nin akaryakıt fiyatlarına zam yapmasından sonra, kendilerini tam bir enerji bunalımı içinde buldular. Sovyet petrol ihracatının azaltılması bu ülkelerde ciddi bir ekonomik durgunluğa yol açacağı gibi, bu ülkelerin gelecek beş yıl içinde yüzde 4,4 oranında artan yıllık akaryakıt tüketiminin karşılanamaması söz konusu ülkelerin kalkınma projelerini de felce uğratacak.

Gazetenin yorumu şöyle sona eriyor: "İşte bu nedenle Comecon'un bazı üyeleri, özellikle Romanya, D.Almanya, Polonya Çekoslovakya İran'la petrol anlaşması imzalamaya koşuştular"

Toplumlararası görüşmelerin başlamasından sonra

Kıbrıs Rumlarının dini lideri Hrisostomos.

Kıbrıs Rumları arasında siyasi mücadele şiddetlendi

● *Bütün siyasi güçler Kipriyanu'yu eleştiriyor.*

● *Moskova yanlısı AKEL partisi Kipriyanu'yu "uzlaşmacılık"la suçlayarak partisini karıştırmayı hedefliyor*

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI (LEFKOŞE)

Toplumlararası görüşmelerin yeniden başlaması Güney Kıbrıs'taki siyasi güçler arasındaki mücadeleyi şiddetlendirdi. Rumların dini lideri Başpiskopos Hrisostomos, "Yeniden başlayan toplumlararası görüşmelerin sonuç vermekten uzak bir komedi olduğunu, Rumların kurtuluşunun birleşerek işgalcilere karşı mücadele vermek suretiyle gerçekleşeceğini" savunuyor.

Lissaridis'in EDEK Partisi ise, görüşmelerin, Kipriyanu'nun iki bölgelilik kavramını kabul etmesiyle başladığını belirtiyor. Bunun ise Adanın taksimine yol açacağını ileri sürüyor. Lissaridis de "Kurtuluşun işgalciye karşı tavizsiz bir siyaset izlemekle olabileceğini" savunuyor.

1981'deki seçimlerde tek başına iktidara gelmeyi hedefleyen Sovyet yanlısı AKEL Partisi yeni stratejisini Kipriyanu'yu yıpratmak temelinde yürütüyor. Bu nedenle AKEL, Kipriyanu'yu toplumlararası görüşmelerde uzlaşıcı bir politika izlemek, Makarios'un çizdiği siyasetten ayrılmakla suçluyor. AKEL bu suçlama ile Kipriyanu'nun partisini karıştırmayı hedefliyor.

Batı yanlısı Kleridis'in partisi de, Kipriyanu'yu beceriksiz, milleti birleştiremeyen ve Makarios'un siyasi çizgisinden ayrılan adam olarak niteliyor.

Bu durumda Kipriyanu'nun işi hayli zor.

Rum tarafındaki bütün siyasi güçlerle çelişmeye düşen Kipriyanu'nun partisinin durumu pek parlak görünmüyor. Rus yanlısı AKEL'in çalışmaları sonucu Kipriyanu'nun partisi içinde AKEL'le daha sıkı bir işbirliğini savunan bir kesim oluştu.

Kipriyanu'nun partisi içerisinde bu kesime karşı Batıya daha da yakınlaşmayı savunan ve başını Temsilciler Meclisi Başkanı Mihailidis'in çektiği bir başka çevre daha bulunuyor.

Güney Kıbrıs'taki siyasi kutuplaşmanın şiddetlendiği bir dönemde başlatılan toplumlar arası görüşmeler, öyle anlaşılıyor ki, Rumlar arasındaki siyasi güç mevzilenmesini hayli etkileyecek. Zayıflayan Kipriyanu, toparlanabilmek için Kıbrıs sorununu bir an önce çözecek adil bir barışı gerçekleştirmek zorunda.

Denktaş: "Hrisostomos tedhişçileri AKEL'e ve Türklere karşı organize ediyor"

LEFKOŞE (ÖZEL)

Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Denktaş, Asya Haber ajansına yaptığı açıklamada Rum kilisesinin 1955'den beri yeraltı teşkilatları oluşturduğunu, bugün bunların varlıklarını sürdürdüğünü ve kilisenin bunları ayrı ayrı silahlandırıp desteklediğini ileri sürdü. Denktaş şöyle devam etti:

"Bugün kilisenin başta gelen görevi, 1955-58 yıllarında olduğu gibi, tedhişçileri AKEL'e ve Türklere karşı organize etmektir. Önümüzdeki yıllarda AKEL'in iktidara gelme çabası kiliseyi meşgul etmektedir. Hrisostomos, AKEL'in iktidar için yapacağı girişimleri bahane ederek parçalanmış olan sağ kanadı kendi etkinliği altında birleştirme yollarını aramaktadır. Bu yolda Türk düşmanlığı birleştirici rol oynamaktadır."

BM Genel Kurulu gelecek ay başlıyor

Tayland Demokratik Kamboçya lehinde yoğun çaba harcıyor

● Hindistan'ın Heng Samrin yönetimini tanıması Tayland'ı kaygılandırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tayland, Batılı ülkelerin önümüzdeki ay açılacak BM Genel Kurulunda Demokratik Kamboçya hükümetini Kamboçya'nın yasal temsilcisi olarak tanımayı sürdürmeleri için yoğun diplomatik girişimlerde bulunuyor.

Hatırlanacağı gibi, BM Genel Kurulu geçtiğimiz yıl eylül ayında yapılan toplantıda 35'e karşı 71 oyla Kamboçya'nın yasal temsilcisi olarak Pol Pot hükümetini tanımayı kararlaştırmıştı. BM Genel Kurulu kasım ayında yapılan toplantıda da 21 oya karşılık 91 oyla Kamboçya'daki tüm yabancı askerlerin çekilmesi yolunda bir karar almıştı.

Tayland Dışişleri Bakanı Siddhi Savetbila gelecek ay başlayacak BM Genel Kuruluna katılmadan önce Bonn, Paris, Brüksel ve La Hey'e uğrayacak. Savetbila, Batı Avrupa ülkelerine yapacağı bu ziyaretlerde, ülkesinin Demokratik Kamboçya hükümetini tanımayı sürdürmesinin nedenlerini ortaya koyacak.

Tayland Dışişleri Bakanı bu konuyu ayrıca üst düzeydeki AET yetkilileri ile de görüşecek ve Avrupa'daki Tayland Büyükelçileriyle bir toplantı yapacak.

HİNDİSTAN'IN TUTUMU TAYLAND'I KAYGILANDIRIYOR

Diplomatik kaynaklar, Bangkok yönetiminin BM Genel kurulunda yapılacak oylama sonucundan endişeli olmadığını belirtiyorlar.

Ancak Hindistan'ın geçtiğimiz ay Kamboçya'daki Vietnam yanlısı Heng Samrin yönetimini tanıması, Tayland yetkilileri arasında, diğer bloksuz ülkelerin Hindistan'ı izleyebileceği ya da en azından Demokratik Kamboçya hükümetini tanımaktan vazgeçip çekimser davranabilecekleri yolunda bazı kaygılara yol açtı.

Vietnam'ın saldırılarından en fazla etkilenen ülke olan Tayland, Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği'ni (ASEAN) oluşturan 5 hükümet arasında Vietnam'a karşı mücadelede önderlik rolünü üstleniyor.

ABD VE BATININ TUTUMU NE OLACAK?

Taylandlı diplomatlar, ABD'nin Demokratik Kamboçya hükümetini destekleme yönünde oy kullanacağına inandıklarını ifade ediyorlar. ABD, Pol Pot hükümetini kınadığını çeşitli kez açıklamasına rağmen, hatırlanacağı üzere geçtiğimiz yıl yapılan oylamada Demokratik Kamboçya hükümeti lehinde oy kullanmıştı.

Bununlar birlikte ABD Dışişlerinin üst düzeydeki yetkilileri, ABD'nin BM'de hangi yönde oy kullanacağı konusunda şimdiden doğrudan yorum yapmaktan kaçınıyorlar.

ABD kaynaklarına göre seçim kampanyasının hızlandığı bir dönemde, Beyaz Saray kendisine oy kaybettirebilecek böyle bir sorumluluğu üstlenmeyi göze alamıyor. Ancak Amerikalı diplomatlar, Carter yönetiminin yorum yapmaktan kaçınmasına rağmen, Demokratik Kamboçya hükümeti lehinde oy kullanacağı konusunda görüş birliğindeler.

Seçimlere hazırlanan Avustralya'da bu konu çeşitli tartışmalara yol açtı. Avustralya geçtiğimz yıl Demokratik Kamboçya hükümeti lehinde oy kullanmıştı. "İnternational Herald Tribune" gazetesine göre, her iki ülkede de genel eğilim Güneydoğu Asya'da Sovyet çıkarlarına karşı Çin'in tutumunu destekleme yönünde.

TAYLAND SINIRINDA KARIŞIKLIK

Vietnam'ın Batı Kamboçya'da giriştiği son askeri harekatlar Tayland'ı özellikle kaygılandırıyor. Batılı kaynaklar da Vietnam'ın Tayland sınırında gücünü artırdığını belirtiyorlar.

Tayland basını, bunu Vietnam'ın Tayland'a Haziranda giriştiğinden daha büyük bir saldırıya hazırlandığı şeklinde yorumluyor. Batılı diplomatlar ise bu harekatların Vietnam'ın Tayland'akarşı geniş çaplı bir saldırıya girişeceğinin belirtisi olmadığı görüşündeler. Aynı diplomatlar, BM Genel Kurulundan hemen önce Vietnam'ın küçük saldırılara bile girişeceğine ihtimal vermediklerini öne sürüyorlar. Oysa Vietnam kuvvetleri Demokratik Kamboçya kuvvetlerine saldırısını kesintisiz olarak sürdürüyor.

G. Eğitimdeki...

(Baştarafı 1. sayfada)

bir yazıyla listelerde adı geçen ve lider durumunda bulunan öğrencilerle ilgili disiplin soruşturması yapılması istendi. Paksoy'un hazırladığı listede tek tek bütün bölüm ve sınıflardaki öğrencilerin adları yer alıyor ve karşılarında çeşitli değerlendirmeler yapılıyordu. Emniyet kuvvetlerinin elinde bulunan belgede değerlendirmelerin yanı sıra dövülecek öğrenciler de belirtiliyordu; "Sabahattin Özbay 3—Ç, İngilizce-dövülecek" şeklinde ifadelere rastlanıyordu. Listelerde sınıf başkanları ve listeleri hazırlayanlar da belirtiliyordu. Listeleri hazırlayanların arasında Recep Kozan, Ahmet Akgül, Ertuğrul Kaya gibi isimlere rastlanıyordu.

Paksoy'un listesinde öğrencileri değerlendirirken "komünist-Marksist", "Sol zihniyetli sessizler" "Sol sempatizanı", "Kamufle edilmiş", "Ne oldukları belli değil", "İyi görünmeye çalışıyor", "Kıpkızıl", "karışmıyor" gibi ifadeler kullanılıyor.

Bu arada "ülkücü" öğrenciler de tek tek isim olarak belirtiliyor ve bunların bazılarında da değerlendirmelere rastlanıyor. "Ülkücü görünüyor (boş)", "Ülkücü (Çok boş), "Ülkücü (Atak)" gibi değerlendirmeler yapılıyor. Bu arada Musa Güreşçi adında bir Assubay Başçavuştan da (Ülkücü-Boş) şeklinde bahsediliyor.

Okul idaresi tarafından bu olaylara karışan bazı öğrenciler hakkında disiplin ve okuldan uzaklaştırma cezaları verilirken, bazı dövme olayları adliyeye intikal etmişti. Kantin ise Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından kapatıldı.

Silezya kömür işçileri de...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bildirirken "Gierek'in kalesi" diye bilinen Silezya kömür havzasında 600 madencinin greve gittiği, 300 milisin de grevcilerle dayanışma içinde olduğu gerekçesiyle tutuklandığı öne sürüldü.

Bu arada Gdansk'tan gelen haberlerde, Başbakan Yardım[illegible]ieski'nin cuma gecesi MSK (Kentin Merkezi Grev Komitesi) üyesi üç işçi ile görüşmelere başlamak üzere ilk temasların gerçekleştirildiği bildirildi.

MSK üyesi üç işçi temsilcisi ile Başbakan Yardımcısının Varşova'nın bir semtinde yaptıkları ilk görüşmeden sonra işçilerin "Bu görüşmeden son derece iyi izlenimlerle ayrıldık" dedikleri bildiriliyor. Öte yandan Uzlaştırma Komisyonu Başkanı Jaglieski dün MSK kurmayının bulunduğu Lenin Tersanesine giderek işçilerle görüştü.

Gözlemciler, hükümetin yeni tavizler vererek, daha önce tanımayı reddettiği MSK ile masa başına oturmayı istediğini belirtiyor. Fransa Radyosu konu ile ilgili haberinde "Gdansk'ta belirli bir yumuşama görülüyor" dedi.

SİYASİ BÜRO TOPLANTISI SONA ERDİ

Polonya resmi haber ajansı PAP'ın bildirdiğine göre uzun zamandan beri toplantı halinde olan iktidardaki Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosu, önceki gece olağanüstü toplantısını tamamladı. Ancak Siyasi Büronun kararları açıklanmadı. Gözlemciler, son gelişmelerden sonra Siyasi Büronun yeni tavizler vererek grevi sona erdirme kararı almış olabileceğini sanıyorlar. Bu arada bazı çevreler de Polonya'nın resmi ve en yetkili kurulunun "Şiddete başvurma" kararı aldığını, ancak önce çeşitli bölme ve kışkırtma harekatlarına girişeceğini öne sürüyor.

PAPA'NIN AÇIKLAMASI

Öte yandan Vatikan'ın resmi yayın organı 'Observatore Romana" gazetesinin verdiği bir habere göre Papa 2. Jean Paul, "Polonya'nın ekmek ve adalet mücadelesinin başarı ile sonuçlanmasını" istedi. Gazetenin yazdığına göre Papa Polonya Başkardinali Rahip Wijinsky'e gönderdiği bir mesajda "Katoliklerin ağırbaşlı ve temkinli davranmasını" istedi.

Papa 2. Jean Paul, Polonya Kardinaline gönderdiği mektupta, "Yüreğim Polonya ile beraberdir" dedi.

"YUMUŞAMA" SERTLEŞİYOR

Batı Alman Dışişleri Bakanlığından yapılan bir açıklamada Başbakan Helmut Schmidt'in önümüzdeki hafta Doğu Berlin'de Doğu Alman Devlet ve Parti Başkanı Erich Honecker ile yapacağı görüşmenin ertelendiği bildirildi. Schmidt daha önce Gierek ile yapacağı görüşmeyi de ertelemişti. Schmidt/Honecker görüşmesinin daha önce şubat ayında yapılması kararlaştırılmış, Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgali üzerine ağustos ayına ertelenmişti. Gözlemciler, Madrid Konferansına iki ay kala Doğu/Batı gerginliğinin yeniden arttığını kaydederken, yumuşamanın git gide silindiğini belirtiyorlar.

Alman basını, Schmidt'in tutumunu desteklerken, yumuşamayı yeniden sağlayacak olan tarafın Moskova olduğunu yazdı. Batı Alman gazeteleri Polonya grevlerinin öneminin her geçen gün daha iyi kavrandığını belirtirken, Doğu Almanya ve diğer Doğu Bloku ülkelerinde de grevlerin başlayabileceğini ileri sürdü.

Bu arada Bonn'dan yapılan bir açıklamada, Batı Almanya Merkez Bankasının Polonya hükümetine devletten devlete kredi olarak 325 milyon dolarlık bir yardım yapacağı açıklandı.

Öte yandan Washington'da ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Warren Christopher ile yarım saatlik bir görüşme yapan Polonya'nın Washington Büyükelçisi, "Ülkemizdeki toplumsal olaylar hiç bir yabancı gücün müdahalesi olmaksızın çözüm bulacaktır. Hükümetimiz de şiddete baş vurmayacaktır" dedi.

Son gelen haberlerde, AP ajansı, KOR lideri Jacek Kuron'un önce salıverildiği sonra da yeniden tutuklandığını bildirdi.

BASINDAN SEÇMELER

Demokrat: "Polonya işçisinin köklü mücadele geleneği"

Demokrat gazetesi iki gündür devam eden Dış Haberler Servisi imzalı yazı dizisinde "Polonya'da Sınıf Mücadelesi"ni işliyor.

Polonya işçi sınıfının köklü bir mücadele geleneğine sahip olduğunu belirten yazı dizisinde şu görüşlere yer veriliyor:

"Polonya'da sınıf mücadelesinin canlı bir biçimde sürmekte oluşu, Polonya'nın tarihsel ve toplumsal özelliklerinden ve 2. Dünya Savaşı sonrasında oluşan 'Halk Demokrasisi" modelinin zaaflarından kaynaklanmaktadır.

".....

"Polonya son kez 2. Dünya Savaşı başlangıcında Almanya ile Sovyetler arasında bölüşüldü. ... Ülke 2. Dünya Savaşı sonrasının pazarlıkları içinde Sovyetlerin etki alanında kalmıştı. Ancak diğer birçok Doğu Avrupa ülkesi gibi Polonya da güçlü bir sosyalist hareketten yoksundu. Oluşturulmaya çalışılan 'Halk Demokrasisi' modelinde burjuvazi ve köylülere önemli ödünler veriliyor. 'Halk Demokrasileri'nin sağlam bir kitle temeli kazanmayışından doğan boşluk ise devlet aygıtının güçlendirilmesiyle sağlanmak isteniyordu. Soğuk savaşın başlamasıyla birlikte kendilerini iyice güçsüz hisseden 'Halk Demokrasileri', siyasal bir çalışmadan ve kitle desteğini artırmaktan çok tarımda zorla hızlı bir kollektifleştirmeye, ittifakların sürmesinden yana olan kadroların tasfiyesine yöneliyordu. Yeterli bir siyasi çalışma yapılmadan uygulanan bu önlemler ilerki tarihlerde muhalefet unsurlarının din, ulusçuluk gibi burjuva ideolojilerinin etkisine girmelerini kolaylaştırıyordu."

1956'ya kadar geçen dönemde parti ve devlet aygıtının kitlelerden önemli ölçüde koptuğuna değinen yazıda zorla girişilen kollektifleştirmenin, tarımsal üretimi önemli ölçüde gerilettiği belirtilerek şöyle deniyor:

"...fabrika yönetimlerinde işçilerin söz sahibi olmayışı ve fabrika yaşantısında görülen aksaklıklar sonucu yoğunlaşan hoşnutsuzluklar, işçi grevlerine ve gösterilerine dönüşmüştü. 1945'de parti üyelerinin yüzde 80'den fazlası işçiyken, bu oran 1954'de yüzde 48'e düşmüştü."

1956 olaylarını değerlendiren Demokrat şöyle yazıyor:

"Polonya'da işçi hareketlerinin ve muhalefetin yükselmesinde Sovyetler Birliği'nde 20. Kongrenin Stalin'e karşı açtığı kampanyanın meşrulaştırıcı ve bürokratik aygıtı tereddüte düşürücü ve parti içindeki karşı hizipleri cesaretlendirici etkilerinin de önemli rolü olduğu belirtilmelidir. Bu ortam içinde Gomulka popülist görüşleriyle çeşitli muhalefet güçlerinin -ki kollektifleştirmeye, kilisenin etkisinin azalmasına karşı çıkan unsurlardan, bir proleter demokrasisi oluşturulmasını, bürokratik aygıtın baskısının azaltılmasını, işçi kurullarının ve sendikaların demokratikleştirilmesini isteyen unsurlara dek, bütün muhalifleri kucaklıyordu- önderi konumuna yükselecekti."

Demokrat, yazısını 1956 olayları sonunda Gomulka'nın yönetime gelmesini naklettikten sonra şöyle diyor:

"Kısacası, Polonya'da 'halk demokrasisi'nin var olduğu ileri sürülen bazı ülkelerde görülen devlet ve parti aygıtı ile kitleler arasındaki kopukluk, işçi sınıfının militanlığı ve direnme geleneği, Polonya köylülüğünün özel konumu ve Polonya halkının güçlü ulusal duyguları daha sonraki bunalımlarda da rol oynayan önemli etkenler olacaktı.

"1956'da bir 'işçi demokrasisi' doğar gibi olmuştu. Ancak Gomulka işçilerin gücünü kısıtlama yolunda girişimlerde bulundu. İşçi Konseylerinin rolü, işyeri sınırlarına hapsedildi. Bunlara siyasal ve yönetsel bir alan tanınmadı. 1958'de ise grevler yeniden yasaklandı. Sovyetlerden sağlanan yardımın da yarattığı olanaklarla kitlelerin hareketliliği sönmekteydi."

Demokrat, yazısında 1960'dan sonra artan ekonomik buhranın yanı sıra işçiler ve parti ve yönetim arasındaki gelişmelerin de arttığına değinerek şunları ekliyor:

"Gıda maddeleri fiyatları büyük ölçüde artarken, ancak belirli kesimlerin yararlanabildiği sınai tüketim mallarının fiyatları düşürülüyordu. Bu işçiler arasında parti ve devlet aygıtında çalışan ve üretken bir iş yapmadıkları halde daha fazla olanaklara sahip olan kesimlere duyulan tepkinin artmasına neden oluyordu. Öte yandan bu yıllarda parti içindeki işçilerin oranının düştüğü gözlenmekte; teknokrat, bürokrat ve diğer meslek sahiplerinin parti üyelerinin yarısını oluşturduğu görülmekteydi.".

Suudi Arabistan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Arabistan Krallığının katkıları, aramızdaki ilişkilere kuvvet vermiştir" dedi.

Maliye Bakanı İsmet Sezgin Türkiye ve Suudi Arabistan'ın bölge içinde denge kaynağı olduğunu belirterek şöyle devam etti: "İki ülkenin güçlü bir ekonomiye sahip olmaları ve aralarındaki mali ve ekonomik ilişkileri geliştirmeleri, bölgedeki huzuru artıracaktır."

Sezgin konuşmasını şöyle tamamladı: "İki ülke arasındaki münasebetlerin sıklığı ve sağlamlığı yalnız ülkelerimizin değil, özellikle Ortadoğu ve tüm dünya ülkelerinin barış, huzur ve refahını teminat altında tutabilecek bir nitelik kazanmıştır."

Suudi Arabistan Maliye Bakanı Ebu El Hayl ise Türkiye ile Suudi Arabistan arasındaki işbirliğinin kalkınma, huzur ve barışın garantisi olduğunu söyledi. Konuk bakan konuşmasında özetle şöyle dedi: "Biz İslam dayanışmasına büyük önem veriyoruz. Türkiye'nin İslam dünyasına katkıları olmalıdır. İslam ülkeleri İsrail'e karşı dayanışmalarını göstermek zorundadır. Bu konuda İslam ülkeleri ile işbirliğine hazırız."

Anlaşma sağlanan program kredisinin beş yıl ödemesiz ve 20 yıl vadeli olduğu ve faiz oranının yüzde beş olduğu belirtildi.

Anlaşmanın imzalanmasından önce Başbakan Süleyman Demirel'le bir görüşme yapan konuk bakan, Maliye Bakanından sonra da Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'i ziyaret etti.

Yurtaslan...

(Baştarafı 1. sayfada)

lamalarda Yurtaslan "Daha önce Emniyet kuvvetlerine de başvurdugunu ancak kendisini koruyamayacaklarını ve 'TİKP bazı eski MHP'lileri koruyabilmişti, istersen onlara git' dediklerini belirtti.

Örsan Öymen Yurtaslan'la ilgili yazısında "Avrupa basınının Yurtaslan'ın peşinde olduğunu, Alman televizyon ve radyolarının kendisiyle röportajlar yaptığını, Der Spiegel dergisinin itiraflara geniş yer ayırdığını" söylüyor ve "Eh, Batı kamuoyu, Türkiye'de Aydınlık gazetesinde yayınlanan itiraflara yer verince Türk basını da Batı basınından aktarma olarak bir şeyler yansıtacaktır" diyor.

Öymen, Yurtaslan'a "Şimdi açıklamalarınızın öteki bölümleri de savcılık tarafından ihbar kabul edildiğine göre, tüm bu ifadelerinizi yargı organları önünde vermeye hazır mısınız?" diye soruyor. Yurtaslan ise bu soruyu "Tabii hazırım, yeter ki can güvenliğim kesin olarak sağlansın, cinayet şebekelerinin üzerine gerçekten etkili ve tarafsızca, korkusuzca yürünsün. Buna emin olduğum gün Türkiye'ye döneceğim" diye cevaplıyor.

Yurtaslan daha sonra "Bu açıklamaları hapishaneye girdiğim zaman yapmaya hazırdım" diyor, Emniyet kuvvetlerine başvurduğunu, "Ancak ilgililerin bunun üzerine yüreklice gidemeyeceklerini anladım" diyor. Yurtaslan, Cumhuriyet gazetesinden Yağmur Atsız'la yaptığı görüşmede "Aydınlık gazetesi sizin açıklamalarınızı yayınlayarak küçümsenmeyecek bir gazetecilik başarısı gösterdi. Niçin değişik solcu akımlar arasında TİKP'yi tercih ettiniz" şeklindeki soruyu da şöyle cevaplıyor:

"Ben ilk önce polise gittim ve onlara her şeyi anlatmak istediğimi söyledim. Bunun karşılığında istediğim tek şey can güvenliğimin sağlanmasıydı. Fakat onlar, 'biz senin can güvenliğini sağlayacak durumda değiliz. Üstelik kendimiz de çoluk çocuk sahibiyiz. Bizim de başımıza olmadık işler gelebilir. Ama TİKP daha önce de birkaç kez bazı eski MHP'lileri koruyabilmişti, istersen onlara git' dediler. Bunun yanı sıra olayların analizinde kendi görüşlerimle TİKP'ninkiler arasında benzerlikler olduğunu da saptadım."

Yurtaslan Öymen'le yaptığı görüşmede şunları söylüyor:

Türkiye'yi bir iç savaşa ve ondan sonra da daha tehlikeli boyutlara varacak olaylara götüreceğini anlayan, kafalara dank eden birçok yurtsever ülkücü benim yaptığımı yapacaktır. Yakında üst yönetimde görev almış bazı arkadaşlar da konuşacaklardır. Gerçekleri açıklayacaklardır. Türkiye'deki terörün yüzde ellisine yakını maceracı sol tarafından körükleniyorsa yüzde ellisinden fazlasının da benim içinde bulunduğum merkez tarafından sürdürüldüğü tüm kanıtlarıyla ortaya çıkacaktır".

Yurtaslan daha sonra "Cezasını çekmeye hazır olduğunu, yeter ki, vakit kaybedilmeden, Türkiye'yi faşist bir diktatörlüğe kardeş kavgasına sürükleyecek olan şebekelerin üzerine gidilsin" diyor. Yurtaslan Avrupa'daki güvencelerinin Avrupa Halk Birlikleri Federasyonu aracılığıyla sağlandığını da söylüyor.

Örsan Öymen, Yurtaslan'a Hukuk Masası Başkanı olarak çalıştığını söylediğini belirtiyor ve "Peki hukuk tecrübeniz var mıydı?" şeklinde bir soru yöneltiyor. Yurtaslan verdiği cevapta; "Hukuk bilgisine ne gerek var. Yaptığımız işin hukukla ilgisi yoktu ki; Hukuk Bürosunun asıl görevi, içerdekilerle dışardakiler arasında köprü kurmaktı. Gerekirse, içerden adam kaçırmaktı, tanıklar, hakimler üzerinde baskı kurmaktı" diyor. Öymen "Daha sonra konuların ayrıntılarına girdiğimiz zaman Yurtaslan'ın ceza yasaları konusunda en az bir hukukçu kadar bilgisinin olduğunu gördüm" diyor.

Yurtaslan Cumhuriyet gazetesinden Yağmur Atsız'la yaptığı görüşmede "Yaptığımız işin doğru olmadığına ilişkin ilk tereddütler Kahramanmaraş olaylarından sonra doğmuştu. İzlediğimiz politikayla ülkeyi iç savaşa sürüklediğimiz inancına vardım" diyor.

"Sahipsizler...

(Baştarafı 3. Sayfada)

diği, ancak ailesinin "işkenceyle öldürüldüğü"nü belirttiği gencin durumu dün de aydınlatılamadı. Mezarı açıldığında doktor, "Mezardaki gencin cesedinin tanınmaz hale geldiğini" söyleyerek kesin bir kanıya varamadığını belirtti.

Ali Uygur'un annesi ise, "Bu ceset oğluma aittir" dedi. Mezarlık kayıt defterinde ise, Ali Bütün adlı suda boğulan bir gencin cesedinin kaydı bulunduğu öğrenildi.

Ali Uygur adlı genci "elinden kaçırdığını" iddia eden polis ekibi bu konuda açıklama yapmaktan kaçınmaya devam ediyor. Emniyet çevreleri, 'Ali Uygur işkenceyle öldürülmedi ise ne oldu?" sorusunu ise cevapsız bırakıyor.

Öte yandan Mersin Valisi Fahri Öztürk bir açıklama yaparak, Ali Uygur'un işkence ile öldürüldüğüne dair iddiaları yalanlayarak, Uygur'un daha önce polis ekibinin elinden kaçtığını, söz konusu ekip hakkında da soruşturma açıldığını bildirdi.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 25

Gazi Eğitime Sadi Somuncuoğlu'nun torpiliyle girdim...

(Baştarafı 1. sayfada)

"ÜLKÜ Ocaklarında Gazi'ye gireceklerin listesine ismimi yazdılar. Gazi'nin Sosyal Bilgiler bölümüne önkayıt yaptırdım. Burada imtihana girmek için, gireceklerin altı katı öğrenci müracaat etmişti. Benim puanım yetişmediği için listeye giremedim.

"O zaman Töre-Devlet Yayınevinin sahibi olan Sadi Somuncuoğlu'nun yanına gittim. Durumumu anlattım. Puanımın Türkçe bölümünü tuttuğunu söyledim. Sadi Somuncuoğlu, Gazi Eğitim İngilizce Bölümü Müdür Muavini olan İsmet Tuncel'e bir mektup yazdı ve benim okula girmeme yardımcı olunmasını istedi. Önkayıt bittiği halde benim kaydımın yapılmasına yardımcı olunmasını istedi. İsmet benim puan kartımı aldı. 'Ben senin kaydını yaparım, imtihandan iki gün önce beni gör' dedi. Beni o dönemde Gazi'deki ülkücülerin önde gelenlerinden olan Mustafa Özgümüş, Talip Gün ve Şevkat Çetin ile tanıştırdı.

"Kompozisyon imtihanına girdim. İki gün sonra okuldaki ülkücülerin Başkanı olan Talip'le beraber mülakata girdik. Talip beni hocalarla tanıştırdı. 'Ülküdaşımızdır, okula girmesinde fayda vardır' dedi. Hocalarla sohbet ettik, aralarında Mehmet Akif İnan da vardı. Kendisi Komisyonun Başkanıydı. Bu şahıs o dönem bize çok yardımcı oldu. Necip Fazıl Kısakürek'in talebelerindendir. Okulun Türkçe bölümüne girdim.

KAYITLARI FİİLEN ÜLKÜCÜLER YAPIYORDU

"ASLINDA o yıllarda Gazi'de kayıtları fiilen ülkücüler yürütüyorlardı. Okula girdiğimin ikinci yılı ben de bu işte görev aldım. Önkayıtları fiilen ben, Erdem Şenocak ve Fatih Kirişçioğlu yapıyorduk. Müdür Muavinlerinin bu görevini biz üstlenmiştik. Puanlar yüksek açılmıştı. Bunu düşürebilmek için gelenlerin önkayıtlarını yapmıyorduk. Bunu engelliyorduk. Daha sonra kayıt yaptıran olmuyor diye Bakanlığa bildirdik. Bazen gelenlerin evrakları tam olduğu halde, eksik gösteriyorduk. İlk gün üç, ikinci gün dokuz kişinin kayıtlarını yaptım. Oysa neredeyse beş bin kişi müracaat etmişti. Ayrıca Erdem ve Fatih'i kızlarla ilgili olarak görevlendirdim. Bunlar kız öğrencilere giderek, sanki yardım ediyormuş gibi, 'sıcakta beklemeyin' diyerek bunların puan kartlarını alıyorlardı. Fatih'le Erdem kızlara belli bir saat veriyorlar ve bu saate kadar sahte mühür ve sahte numara vuruyorduk. Kızlar gelince kaydınız yapıldı diyerek puan kartlarını iade ediyorduk. Ülkücüleri en başa yazmaya çalıştık. Puanları düşürmekteki esas amacımız, ülkücülerin kayıtlarını yapabilmekti. Çünkü bunların puanları genellikle düşüktü. Ülkücüleri Site Yurdunda toplayarak imtihan konusunda kendilerine bilgi verdik. İsimlerini alarak öğretmenlere baskı yaptık ve bunların kazanmasını sağladık.

OKULDAKİ VURUCU TİMDE KİMLER VARDI?

"TÜRKÇE bölümünde gece ve gündüz öğrencisi olarak Niğde Yurdunda kalan 30 kadar öğrenciydik. Sabah saat 6'da hep beraber okula giderdik. Biz gündüz bölümü ülkücülerini korurduk, onlar da bizim gece okuldan çıkmamızı beklerlerdi. Böylece 30 kişi sabah 6'dan gece 12'ye kadar okulda kalırdık. Devrimciler okula grup halinde geliyordu. Biz de onlara saldırıyorduk. Gece Bölümü Başkanı olan ve bundan önceki ÜGD Genel Başkanı olan Şevkat Çetin beni okulun Türkçe Bölümü Başkanı yaptı. Biz beraberce okuldaki solcu öğrencilerin ileri gelenlerinin isimlerini yayıp, bunların okula gelmemesini, aksi halde öldürüleceklerinin propagandasını yapıyorduk. Saldırılarımız sonucunda devrimcilerin grubu dağılmaya başladı. En sonunda 5-10 kişi kaldılar. Bunları da tek tek dövmeye, sindirmeye başladık. Bunlar da teker teker okuldan çekildiler. Artık devrimciler okula gelemez olmuştu.

"Kara listeye aldığımız ve haklarında propaganda yaptığımız bazı şahıslar şunlardı: O zamanki Gazi-Der'in Başkanı İdris Köylü. Daha sonraki tevkiflerde Ankara'da Dev-Yol'un bir hücresinin lideri olarak ortaya çıkarıldı. Ayrıca Derneğin İkinci Başkanı olan Adnan Çelik. Bunlar devrimcilerin liderleriydi. Baskı uygulamak için okulda vurucu tim veya dayak atma ekibi kurmuştuk. Türkçe bölümü dayak atma ekibinde şu şahıslar vardı: Ferhat Günaydın, Erdem Şenocak, Fatih Kirişçioğlu, Halil Akgün, Suat Küçük, Ali Baz, İbrahim Ülger. Bu grup okulda çok sayıda adam dövdü. O dönem Genel Başkan olan Ali Batman bize olayları öğleden sonra 12-13'ten sonra çıkarmamızı söyledi. Bu saatlerden sonra olan olaylar basına yansımıyordu.

AKINCILARI SİNDİRME FAALİYETİ

"BU sırada akıncıları da sindirme girişimlerinde bulunduk. Liderlerini dövdük. Zorla aidat aldık. İşte çalışanlardan 50 lira, çalışmayanlardan 20 lira alıyorduk. Paraları Ülkü Ocakları Ankara Şubesine aktarıyorduk. Ayrıca kitap, dergi satıyorduk. Bunların da paralarını oraya aktarıyorduk. Okulda aylık 100 bin liradan aşağı para toplanmıyordu.

"Akıncıların lideri Metin Türkmen idi. Ülkücüler tarafından dövüldü. Yeniden Milli Mücadele grubunun Başkanı ise Eyüp Yılmaz idi. Onu da dövdük. Eyüp'ün dövülmesinden dolayı ben, Şafak Yılmaz, Suat Küçük, Halil Akgün, Ahmet Bilgin ve birkaç kişi Yenimahalle Karakoluna götürülerek Adliyeye sevkedildik. Oradan serbest bırakıldık. Mahkeme halen Yenimahalle I. Sulh Cezada devam ediyor.

"Akıncılara yönelik saldırılarımızın sebebi hakimiyet mücadelesiydi. Bunlar bizden ayrı hareket ediyordu. Cenaze törenlerimize gelmiyor ve aidat vermiyorlardı. Genellikle İslami konularda tartışmalarımız oluyordu. Akıncıların lideri Metin, kendisini dövmemizden sonra geldi, özür diledi. Biz de okula gelmesine müsade ettik. Biz Metin'in üzerinde bir liste bulmuştuk. Listede kendi örgütlerine üye diğer akıncıların adları vardı. Bu yüzden dövüldü, yani bizden ayrı teşkilatlandıkları için. Önce bize aidat vermiyorlar, 'biz kendi teşkilatımıza veriyoruz' diyorlardı. Dayaktan sonra Metin bütün akıncıların aidatlarını toplayıp getirdi."

Durukan: Aydınlık'ın açıkladığı kişiler...

İTİRAF için ne diyorlar?

(Baştarafı 1. sayfada)

büyük yardımı Aydınlık yapmakta. Bugün devlet içinde giderek yaygınlaşan, hegemonya kurmak isteyenler var. Aydınlık'ın yardımı bu nedenle yeterince yerine ulaşamamakta. Devlet, hükümet terörden bahsetmekte. Önüne meyva tabaklarını koyuyorsun, bilgiler, yer zaman göstererek koyuyorsun, alıp değerlendirmiyor. Aydınlık'ın açıkladığı kişiler devlet içine sızmış durumda bu nedenle yeterince ilgilenilmiyor. Yazılanlara kimse birşey söylemediğine göre gerçektir. Okuyorum, bakıyorum karşı görüşler ortaya atılmıyor, atılsa da itiraf doğrulanmakta. Bu arada bu bilgileri değerlendirmek isteyen yurtsever insanların devletin yapı organlarında bulunduğuna inanıyorum."

Ankara Barosu Avukatlarından Av. Kamil Ateşoğulları

Gazetenizde yayınlanan itiraf bazı konulara ışık tutması bakımından yararlı olmuştur. Faşistlerden hesap sorulmalı ve MHP hakkında yasal işlem yapılmalıdır.

İstanbul Kadıköy'den İtiraf'la ilgili izlenimler

Yeni Sahra Mahallesinden BIR EMEKLI POLIS

Bir Emekli Polis: Çok iyi açıklamalar var. Yurt çapında yaygınlaştırılmalı. Aydınlık'ı kutlamak gerekir.

27 yaşında MSP TARAFTARI

Bir Memur: Aydınlık gerçekten samimi ve yurtsever bir tutumla karanlık güçleri açığa çıkarıyor. Doğu Perinçek değerli bir insan.

Tarafsız ILKOKUL ÖĞRETMENI

İlkokul Öğretmeni: Faşizme karşı kararlı ve akıllı bir mücadele veriyor. Aydınlık. Herkesin bu yayına yardımcı olması lazım.

Tekel'de çalışan CHP TARAFTARI

Bir İşçi: Cesaretle MHP'ye yükleniyor. Bence Türkiye'de basın görevini en iyi Aydınlık yapıyor.

DEV-YOLCU BIR GRUP

Bu tür açıklamalar göz boyamadır. Devrime hiç bir yararı yoktur. Zaten bilinen şeyler. MHP'yle muhatap olarak kendini küçültüyor.

BIR MOTEAHHIT

Aydınlık'ın bu kadar açıklıkla yazabilmesi için MİT ile işbirliği yapması lazım.

BIR TIKKO'CU

Bu yayın MHP'ye yarıyor. Tamamen onların istediği bir şey. Halk zaten bunları biliyor.

BIR EV HANIMI

Memleketin ve kendisinin hayrına ise Aydınlık gazetesinde yayınlanması çok güzel, doğru buluyorum.

BIR ÖĞRENCI

Aydınlık gazetesi gerçekten bu diziyi yayınlamakla olumlu bir davranış yaptı. Amma ne yazık ki bazı kendisine "devrimci" diyen gruplar MHP'yi teşhir eden Aydınlık gazetesine ve satıcılara saldırıyorlar. Ben bunu anlayamadım. Acaba neden MHP'yi açığa çıkarttığınız için kızıyorlar.

Halde bir...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Yaşar Gümüştaş olay yerinde öldü. Olay yerinde 14 adet boş kovan bulundu.

Gümüştaş'ın öldürülmesi ve havanın gerginleşmesi nedeniyle haldeki çalışma durdu. Niğdeli ve Siirtli hamalları çalışmayı bıraktılar. Hamalların çalışmamasıyla da mal getiren gemiler ve kamyonlar boşaltılamadı. Halde satış yapılmadı.

Daha önce de bir hamalın öldürülmesi sonucu önceki Eminönü Halinde Siirtli ve Niğdeli hamallar arasında oluşan gerginlik, TİKP Eminönü İlçesinin çabaları sonucu yatıştırılmıştı.

Birinci Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, son 20 gün içinde çeşitli anarşi olaylarına karışan 301 kişinin yakalanarak haklarında yasal işleme başlandığını açıkladı.

BURSA'DA SOL GÖRÜŞLÜ BİR YURTTAŞ ÖLDÜRÜLDÜ

Bursa'nın Zümrütevler Mahallesinde dün sabaha karşı evlerine gitmekte olan Emin Koçkara ile arkadaşı İsmail Sümbül, kimlikleri belirlenemeyen 4 kişinin silahlı saldırısına uğradılar. Saldırganlar, sol görüşlü olduğu bildirilen Emin Koçkara'yı öldürdüler. Olayda İsmail Sümbül de ağır yaralandı.

MERSİN ASLANKÖYÜ'NDE

Mersin'in Aslanköyü yakınındaki Boğazağası orman kesim sahasında işe alınan komandolar, işçiler ve yöre halkı üzerindeki baskılarını yoğunlaştırıyorlar. Yöre köylüleri, mevsimlik işçilerin çalıştığı Boğazağası yöresinde Orman Bölge Şefinin kesim için çok sayıda MHP'li işçiye iş verdiğini ve bölgeyi ideolojik çalışma kampları haline getirdiğini belirtiyorlar. Komandoların, tomrukları numaralamak için kullanılan boyalarla MHP sloganları yazdıklarını belirten yurttaşlar ayrıca kurt resimlerinin de çizildiğini ifade ediyorlar. Aslanköy'lü yurttaşlar Valiliğin ve Orman Başmüdürlüğünün konuyla ilgilenmesini ve gereken önlemin alınmasını istiyorlar.

MERSİN SU ÜRÜNLERİNDEN 11 İŞÇİNİN ATILMASI OLAYLARA YOL AÇTI

Mersin Su Ürünleri Bölge Müdürlüğünde çalışan 11 işçinin işine son verilmesi yüzünden Bölge Müdürlüğünün bulunduğu semtte olaylar çıktı. 1500 işçinin barikat kurarak direniş yapması üzerine işçilerle polis arasında çatışma çıktı. Olayda 2'si polis 8 kişi yaralandı. Bu arada Bölge Müdürü Mahir Atahan'ın makam otomobili de yakıldı. Olaylarla ilgili olarak 10 kişi gözaltına alındı.

DOÇENT BULUT'U ÖLDÜRMEKTEN SANIK BİR KOMANDO ELE GEÇİRİLDİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Necdet Bulut'u öldürmekten sanık Temel Kahveci adlı komando dün sabaha karşı Samsun'da güvenlik kuvvetlerince çalıntı bir arabanın içinde ele geçirildi. Yetkililer sanığın sahte kimlik taşıdığını ve ilk sorguda esas adının ortaya çıkarıldığını belirttiler.

YAHYALI'DA KAMP KURAN AKINCILAR JANDARMAYLA ÇATIŞTI, 1 ÖLÜ

Kayseri'nin Yahyalı ilçesi Aladağ Aksu mevkiinde "Akıncı" oldukları bildirilen kişilerle jandarma arasında silahlı çatışma çıktı. Olayda Yahyalı Sanat Enstitüsü öğrencisi Kamil Dağarslan öldü, 3 kişi de yaralandı. Yapılan aramalarda bir havalı tabanca, 11 adet tabanca, 14 dinamit lokumu, 13 metre fitil ele geçirildi. Bu arada Akıncılara ait kamp yerlerini gösteren belgelere de rastlandı. Olayla ilgili olarak 14 kişi aranıyor.

Öldürülen...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ise, "Bu sendikanın taraftarları da var. Ancak genel eğilim Türk-İş'ten yana" cevabını verdi.

1979 yılında Yönetim Kurulunda MİSK'e katılmak için önerilerde bulunulduğu, karar aldırılmak istendiği ancak daha sonradan katılmama kararı alındığı öğrenildi. Sendika yetkilileri katılmama kararının kasıtlı olarak katılma şeklinde sunulmaya çalışıldığını söylediler.

Köy- YSE-İş Genel Başkanı Özkan'ın Genel Kuruldan dört gün önce öldürüldüğü bildirildi.

Adana...

(Baştarafı 3. Sayfada)

nen aşırı sağ görüşlülerin 'Hergün' gazetesi sattıkları gerçek olup, konunun üzerinde hassasiyetle durulmaktadır.

"Sol içerikli yayınların yırtıldığı, polisin gözü önünde vatandaşın tartaklandığı ise gerçek dışıdır.

"Komutanlık, terörün sağı ve solu olmadığı görüşünde olup, aşırı sağa karşı da her türlü önlemi almaktadır.

"Bilgilerinize rica olunur."

Yeni atamalar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tarafından hükümete şikayet ediliyordu.

KAYMAKAMLIKLARDA PARTİZANLIK

Kaymakamlık atamalarında ise büyük ölçüde partizanlık yapıldığı ve birçok kaymakamın süreleri beklenmeksizin 9 ayda üçüncü kez yerleri değiştirilmek pahasına atandıkları saptandı.

Çal Kaymakamlığından Kastamonu Vali Muavinliğine gönderilen Orhan Kırlı'nın, ÜYD Başkanını tutuklattığından, arabası bombalanmıştı. Aynı şekilde kıyıma uğratılan öteki kaymakamların da şunlar oldukları belirtiliyor:

İsmet Akçabay (Mucur Kaymakamlığından Erzincan Vali Muavinliğine), Müfit Yavuz (Tire Kaymakamlığından Yozgat Vali Muavinliğine), Yılmaz Yolcu (Kadınhan Kaymakamlığından Pazaryeri Kaymakamlığına), Erdal Aksu (Çerkezköy'den Malkara'ya), Hüseyin Eker (Malazgirt'ten Karayazı'ya), Vehbi Ağuç (Nazimiye'den Pertek'e), Ziver Gözüaçık (Ulukışla'dan Karataş'a).

Ünaldı...

(Baştarafı 3. Sayfada)

"İnancım odur ki, büyük Atatürk'ü içerde ve dışarda gerçek milliyetçi, gerçek insaniyetçi, insan hakları ve barış ideallerine bağlı bütün yönleriyle ve layıkıyle tanımak onun doğumunun 100. yılını kutlama çalışmalarımızın ağırlık noktasını oluşturacaktır" dedi.

Atatürk'ün doğumunun 100. yılını kutlama törenlerine 9 ay gibi bir zaman kaldığını belirten Ünaldı, 1977 yılından bu yana başlayan kutlama hazırlık çalışmalarının bu aşamada son bir değerlendirmeden geçirilerek hızlandırılmasını istedi.

halkbilim

Halk oyunlarımız ve müzeci anlayışlar

Elazığ yöresinden bir halay

Gazanfer Eryüksel

Milliyet Sanat Dergisi'nin Temmuz 1980 sayısında Lütfi Özgünaydın'ın "Eğin ve Gurbet" başlıklı bir yazısı yayımlandı. "Halk Oyunları" alt başlıklı bölümde sayın L.Özgünaydın şöyle diyor:

"Doğal yapısıyla, insan yaşamıyla, insan duygusu ile yoğrulan, yıllarca yaşayan, yaşatılan halk oyunları da ancak bugün kentlerde, kentlerin okullarında, kimi derneklerde ekonomik olanaklar (çalgı, giysi, çalışma açısından) elverdiği için öğretiliyor.. Birkaç oyun bilenler hemen "öğretici" ünvanıyla ortaya çıkıyorlar. Öğretiyorlar, oynatıyorlar. Aslından kopuk oyunları görünce yüreğimiz burkuluyor. Burada halk oyunlarının modernize edilmesi, daha doğrusu ekip ve sahne disiplinine sokulması konusu üzerinde konuştuğum derlemeciler ve araştırmacılar, olayı iki cepheden alıyorlar.. Bazen halk oyunlarının zaman akışı içinde değişime uğrayabileceğini, değiştirmenin gerçekçi olacağını savunuyorlar. Bu görüşe katılmıyorum. Sanatçılarımız halk oyunları derlemeciler, yaşayan yüzyılların derinliklerinden gelen halk oyunlarımızı değiştirip aslından uzaklaştırmamalıdırlar. Bu yüzyılların bize ulaşan kültürüdür ve bunun yaygınlaşmasından yanayım. Halk oyunlarının değişmesinden yana olanlar, yaratma isteklerini yeni oyunlar ortaya koyarak gidermelidirler. Gelecek kuşaklara da birşeyler bırakmaları gerekmez mi?"

Önce sayın L.Özgünaydın'ın halk oyunlarının yozlaşması karşısında duyduğu kaygılara bizim de katıldığımızı belirtmeliyiz. Kültür ve sanat alanındaki bu erozyonun önlenmesi için ciddi ve samimi olan tüm resmi ve özel kuruluşlar bir işbirliğine gitmelidirler. Örneğin, halk oyunlarının bugünkü doğru oynanış biçimleri uzmanlarca saptanıp, filmleri çekilerek belgelenmelidir. Aklıma ilk gelen bu önlem büyük bir boşluğu dolduracaktır. Ancak bunlar gerçekliğin yalnızca bir yanıdır.

Burada ikinci önemli bir sorun halk oyunlarının zaman içinde koreograflarca yeniden kalıba dökülmeleri olayıdır. Özgünaydınlı bu sorunla pek ilgilinmemekte ya da bunu da yozlaşma sayıp oyunların tamamen ve olduğu gibi korunmasını savunmaktadır. Bizce bu görüş doğru değildir ve en başta halk oyunlarının tarih içinde geçirdikleri doğal gelişme seyrine aykırıdır. Halk oyunları üretim ilişkileri içinde doğup gelişmis ve zaman içinde değişe değişe, yenilene yenilene günümüze gelmişlerdir. Halk oyunlarının ilk biçimleri, bugünkü biçimleri olmadığı gibi, son biçimleri de olmayacaktır. Halk oyunları ve bu oyunların figürleri geleceğin danslarının özsuyu, kökü ve hammaddesidir.

Sözünü ettiğimiz koreografi çalışması üzerinde biraz duralım. Nedir koreografi? İnsanların sahnede oradan oraya dolaşmaları, koşmaları mıdır? Yoksa bütün oyunların aynı tempoda, yani hızlı ya da ağır oynanmaları mıdır? İkisi de değil. Her oyunun kendine özgü bir havası, rengi, coşkusu vardır. Koreografi bu özün gitmesi demek de değildir.

Halk oyunlarımız, küçük mekanlarda oynanan oyunlardır. Bu oyunlarda, oyuncularla izleyiciler arasında iletişim çok kolay olmaktadır. Küçük bir el, kol devinimi ve yüz mimikleri, istenen etkiyi kolayca yapabilmektedir. Oyunların geleneksel biçimlerinde oyuncular birbirlerine oldukça yakındırlar. Ve bütün oyunlar çağdaş estetik kaygılardan uzak olarak oynanmaktadır. Bunlar bir sahne gösterisinden çok, halkın kendi arasındaki eğlence biçimlerinden biridirler.

Ana hatlarını çizmeye çalıştığımız halk oyunlarımız, beş-altıyüz kişilik dinleti salonlarına veya binlerce, on binlerce kişinin izlediği spor salonlarına çıkınca işin çapı değişmektedir. Omuz omuza duran beş veya sekiz kişi, sahnenin ortasında nokta gibi kalmaktadır. Bu durumun binlerce kişilik spor salonlarında ne olacağını varın siz düşünün. Oyunların geleneksel biçimlerindeki o canım mimikler, el-kol devinimleri ancak dürbünle izlenecek duruma gelmektedir. Ya da en tehlikelisi yitip gitmektedir. İşte burada devreye girmesi gereken kişi koreograftır. Koreografidir. Çalan çanlar, tehlike çanlarıdır. Eğer gerçek bir koreografi olmazsa oyunlarımız yozlaşacaktır.

Gelelim koreografi yapılırken gözden kaçırılmaması gereken noktalara. Oyunun geleneksel karakteri nedir? Oyuna rengini, havasını, coşkusunu veren figürler ve tempo nedir? Yeni olarak anlatılmak istenen yorum nedir? Eldeki malzemeyi yeni yorum için nasıl kullanabiliriz? Bakış açısı bu olmalıdır. (Burada hazır reçete verdiğimiz sanılmasın). Şunlar da denenebilir ve denenmelidir de;örneğin: Müzikler çok seslendirilerek büyük orkestra kullanılabilir. Örneğin:

Erzurum'dan bir kadın barı

Bazı halk ezgileri için dans düzenlenebilir. Örneğin: Birkaç oyunun belli motifleri kullanılarak yeni oyunlar yaratılabilir. Çağımızın estetik beğenisine uygun denemeler cesaretle yapılmalı, ama eleştiriler de o denli içten ve yapıcı olmalıdır. Birtakım bezirgânların kendi cehaletlerini örtbas etmek için "modernize" yaftası altına gizlenmeleri ne kadar yanlışsa, halk oyunlarını dondurup müzelik hale getirmek de o denli hatalıdır.

TARTIŞMA

AYHAN DOĞANÇ KİMDİR?

1931'de İstanbul'da doğru. İ.Ü. İngiliz ve Latin Dili Filolojilerini bitirdi. 1960-61'de Fulbright kursunu kazanarak Amerika'nın İndiana Üniversitesinde Folklor bölümünde "master" yaptı. Yurda döndüğünde 1965'te Türk Folklor Kurumunda derleme ve araştırma grubunu kurdu. İki yıl öncesine kadar da bu grubun Başkanlığını yaptı. Bu grup Türk Folklor Kurumu, Hacıbeşir Tekkesinde iken geniş bir arşive sahip oldu. Türk Folklor Kurumunun yayınladığı Folklor adlı derginin hemen her sayısında çeşitli yazıları yayınlandı. Halen folklor araştırmalarına devam etmekle beraber İ.D.M.M. Akademisinde İngilizce öğretim üyeliği yapmaktadır.

Sorularımız

1- Folklor nedir. (Halkbilim, Halkiyat, Halkbilgisi vb.) terimlerinden hangisi kullanılmalıdır?
2- Folklorun kapsamına neler girer?
3- Ulusal kültür açısından önemi nedir?
4- Başlı başına bir bilim midir?
5- Diğer bilimlerle ilişkisi nedir?
6- Yaşayan bir bilim midir?
7- Gelecek için folklordan nasıl yararlanılır?

Ayhan Doğanç: "Ulusal kültür açısından halkbilim çok önemlidir"

Fikri Çiçekçi

Gazetenizin halkbilimine verdiği önemi takdir ediyorum. Böyle bir köşenin çıkmasına çok memnun oldum. Ayrıca çeşitli noktaların açıklığa kavuşması için açtığınız tartışmanın yararlı olacağı kanısındayım. Başlıbaşına bir okulu olması gereken ve eğitimi gerektiren bilimin sadece gazetenizde yer alması beni ve tüm halkbilimcileri sevindirecek bir olaydır. Şimdi sorularınıza yanıt vereyim.

1- Folklor nedir diyorsunuz.

Halkın maddi ve manevi ürünlerini inceleyen bir bilimdir. Halkın yaşantısından kaynaklanır. Onun yarattığı kültür değerlerini inceler. Folklor homojenitesi olan toplulukları ele alır. Yani dil birliği, toprak birliği, yaşantı birliği olan toplulukları ele alır. Onların maddi ve manevi ürünlerini inceler.

İsimlendirme konusunda "Halkbilim"in kullanılmasından yanayım. Neden mi? Birincisi halkbilim, folklorun kelime olarak tam karşılığıdır. İkincisi Türkçe olmayan bir kelimedense, Türkçe olan bir kelimeyi kullanmalıyız. Çeşitli isimleri Batıdan almışız. Elektrik, televizyon, radyo vb. Ancak onları yabancılar bulmuş, icat etmişler. Halkbilim ise halkımızın yarattığı bir bilimdir. Bize özgü olan bir şeyi yabancı kelimeyle ifade etmek yanlış geliyor bana. Bunun için "Halkbilim" kullanmaktan yanayım. Üçüncüsü: Folklor halk arasında yanlış anlaşılmış bir kelime. Bana ne iş yapıyorsunuz diye sorduklarında folklorcuyum dersem hemen "Hangi yörenin oyunlarını oynuyorsunuz?" diye soruyorlar. Oysa hayatımda hiç oyun oynamadım. Zaten bilmem de. Yani halk oyunlarını oynayan anlaşılıyor. Oysa halkbilimciyim deyince merak edip soruyorlar ve ben de anlatmak fırsatı buluyorum. Hem de halk mimarisiyle uğraşıyorum. (Oysa halk edebiyatıyla uğraşırım) diyorum. O zaman daha fazla şaşırıyorlar. Ben de halkbilimin kapsamını böylece anlatmış oluyorum. Herhalde ne demek istediğim anlaşılmıştır.

2- Ben halkbilimi üç bölüme ayırıyorum.

a) Maddi Halkbilim: Elle tutulup, gözle görülebilen ürünlerin incelenmesi (Halk mimarisi, halk sanat ve zenaatları. vb.) gibi.

b)Manevi Halkbilim: Kulağa ve ruha hitabeden ürünlerin incelenmesi (Halk edebiyatı, halk müziği vb.) gibi.

c)İkisinin karışımı: Hem ele, göze, hem de kulağa hitabeden ürünlerin incelenmesi, hareket ve sözün olduğu ürünlerdir. (Çocuk oyunları, orta oyunu, Karagöz vb.) gibi

Bazılarının sıraladığı konular hep bu üç kategori içinde ele alınabilir.

3- Medeniyetler bizim gibi ülkeleri kendi boyunduruğu altına almakta ve biz ezilmekteyiz. Bizler buna karşı benliğimizi korumak, kendi ürünlerimize sahip çıkmak zorundayız. Ancak o zaman varolabiliriz.

Örneğin; Safranbolu evleri bu benliği verir bize, onların örnek alınmasıyla modern mimariye estetik verilmiş olur. Oysa bugünkü evlere bakıyoruz. Taş yığınlarından başka bir şey değildir, yahut doktorlarımız biraz kocakarı ilacı diye nitelendirdiğimiz halk tıbbını inceleseler birçok ilacı bizim doktorlarımız bulabilir. Kısaca ulusal kültür açısından halkbilim çok önemlidir. Onu araştırıp ortaya koydukça benliğimizi koruyacağız.

4- Folklor bir bilimdir ve aynı zamanda bütün bilimlerin kavşak noktasıdır. Bütün bilimler folklor kavşağından geçebilir. Halk kimyası, halk fiziği, halk hukuku gibi. Örneğin dışarıdan Roma Hukuku, İsviçre Kanunları alınmıştır. Bunlar bizim kültür ve geleneklerimizi yargılamada yetersizdirler. Halk hukukumuzla birçok davayı çözebiliriz. Kısacası bilim olabilmesi için ne gerekiyorsa halkbilimde mevcuttur.

5- Yukarıda da değindik. Halkbilim bütün bilimlerin kavşak noktasındadır. Bütün bilimlerle ilişkisi vardır. Folklora dokunmadan hiç bir bilim gelişemez. Ve kırk köklü bir ağaca benzer. Hangi kökü takip etseniz aynı gövdeye gelirsiniz. Fakat bazı bilimcilerle daha sıkı ilişkisi vardır. Örneğin etnoloji, antropoloji maddi kültür ürünlerini, sosyoloji de toplumu inceler, folklor ise hem maddi, hem de manevi kültür ve yaratımları inceler. Görülüyor ki, çok sıkı bağ içindedirler.

6- Bilim olduğunu kabul edersek, tabii ki yaşayan bir bilimdir. Bazıları folklorun sadece köylü kültürünü ya da geçmişi incelediğini söylerler. Bu düşünce yanlıştır. Halk bir olay üzerine türkü yakmıştır. Örneğin; savaş üzerine. Bunu bugün yakıyor mu? Hayır. Bugün Almanya üzerine türkü yakıyor, ya da nükleer silahların kötülüğü üzerine türkü yakabilir. Yani zaman değişmiştir, olaylara karşı tavırsa mevcuttur. Klarnet, akordiyon Batı çalgısıdır, ama bugün bizim halkımız bunları benimsemiş ve bunlarla ovun oynuyor, eğleniyor. Yani yaşayan bilim olayları inceler. Bugünkü olayları da inceler, geçmişi de inceler. Halkın üreticiliği folklorun yaşamasını sağlayacaktır. Halk türküsünün her gün yeni varyant'ları doğmaktadır. Bir ürünün varyantları doğmazsa o eser folklorik eser değildir.

7- Halk kültürümüzü diğer kültürlerden daha üst seviyeye ya da onların seviyesine yükseltmek istiyorsak, yeni eserler yaratmalıyız. Bu da ancak geçmiş kültür mirasımızı inceleyerek mümkündür. Halk ürünlerinden, halk mimarisinden, halk iktisadından yararlanmak zorundayız. İşte o zaman kendimize özgü bir kültür yaratmış ve ilerlemiş oluruz. Bazıları kültürümüzü yozlaştırmaktadırlar. Ben bunlara karşıyım. Bunu yenileme adına yaptıkları için karşıyım. Suni yenileştirme olmaz. Folklorda değişim olacaksa anonimlikten bir değişim olur. Yoksa diğer yapılanlar biçimsel değişikliklerdir. Örneğin; bale folklorcunun değil koreografın işidir. Folklorcunun sorunu anonim olmasıdır. Ve gelenek yoluyla geçen şeyleri araştırmasıdır. Ondan dersler çıkararak yeniye gitmesidir.

Ninniler - 2

Analarımız, nenelerimiz acılarını ve dertlerini de yakmışlardır ninnilere. İçlerini dökmüşler, bebeğe olan hasretlerini anlatmışlar.

BAYBURT YÖRESİNDEN

Bebeyin beşiki çamdan
Irgaladım düştü yandan
Bey babası gelir Şam'dan
Nenni bebeyim nenni

Yük dibinde yerin yaptım
Sesim ile saba ettim.
Bebeyi galdurdum attım
Nenni bebeyim nenni

Derede gurtlar uluşur
Bebeyi gurt guş bölüşür
Nenni bebeyim nenni

Bebek beni del eyledi
Yaktı beni kül eyledi
Her gapuya gul eyledi
Nenni bebeyim nenni

Bebe isteyen bir ananın nennisi ise şöyle:

KAYSERİ YÖRESİNDEN

Elime aldım gelebi
Sardum yilebi yilebi
Şıkşaben de Ahmet Çelebi
Mevlam sana bir can versin
Bebek nenni

Arkasından giye aba
Tütünler gaba gaba
Her manakta goyun baba
Mevlam sana bir can versin
Bebek nenni

Mermer daştan bilediğim
Seni haktan dilediğim
Ak kundağa bilediğim
Mevlam sana bir can versın
Bebek nenni

Son ninnimiz gelin gittiği yerde koca tarafıyla geçinemeyen bir ananın:

BURDUR YÖRESİNDEN

Nenni yavrum nenni
Baba annen eşşek, yapmadı döşek
Nenni yavrum nenni

Emmin şeker cinsine çeker
Nenni yavrum nenni
Halan gatır sormadı hatır
Nenni yavrum nenni
Anen goyun, bilmedi oyun
Nenni yavrum nenni
Baban deve girmedi eve
Nenni yavrum nenni

Halk ozanlarımız

AŞIK YENER

Cemal Akın

Saçları aka çalan, bakışları mıh gibi bir adam girdi içeriye.. Dediler ki, "o Aşık Yener. Seni arıyor Akın.." Hoş beş, altı boş. Başladık söyleşmeye Aşık Yener ile..

Ozan yatağı Anadolu'nun Maraş iline bağlı Afşin ilçesinin Tanır köyünde doğmuş Yener. Fakir Baykurt, Mahmut Makal, Tahsin Yücel, Başaran, Dadaloğlu gibi, Köy Enstitülerinin halkımıza armağan ettiği bir dost. Hasanoğlan Köy Enstitüsünün sağlık bölümünden çıkışlı. Köylerde, sağlık memuru olarak yıllarca mekik dokumuş. İstanbul'un Zeytinburnu gecekondularından şimdilerde Kayseri'ye atanmış.. Ozanlığın kendisine atalarından kaldığını söylüyor Aşık Yener. Dedesi, babası, anası da ozanmış.. Kaçımıza düşer böyle bir ozanlık ustalığı?.. 8 ve 14 yaşlarında iki çocuğu var Yener'in. Tutucu düzenin çıkarlarına ters düştüğü için, ilden ile, ilçeden ilçeye, köyden köye sürülenlerden Yener...

Aşık Yener'in birçok şiirinin Aşık Mahzuni tarafından bestelenip okunduğunu da başka ozanlardan öğrendim. Yener bu işe; "Mahzuni büyük ozan. Söylesin de, benim adım geçmesin önemli mi? Yeter ki, halkımıza ulaştırsın onları.." diyor.

Kendisiyle ozanlar üzerinde konuşuyoruz:

— Sizce, devrimci ozanların halkımıza vereceği neler olmalıdır?

— Devrimci halk ozanı, yılların içinde kendisini çağın gelişmesine, aşamasına uydurarak, inanarak, güvenerek, egemen sınıflardan ayrıcalığını sazı ile, sözü ile halkına ve tüm dünyaya duyurmakla görevlidir.

Gerçek anlamda devrimci ozan, halkın gören gözü, işiten kulağı, haykıran sesi, yüreği ve umut dağıtan engin gönlüdür. Devrimci ozanlar, gerek dünya ve gerekse yurt sorunlarını, ekonomik, kültürel, politik, coğrafi ve tarihsel yönden çok iyi kavramakla yükümlüdürler. Devrimci ozanlar, devrim kültürünü, ülkelerinin koşulları ile yoğurup, ülkelerin halklarına birer kurtuluş yolu olarak verenlerdir.

— Yaşayan ünlü halk ozanları hakkındaki görüşleriniz nedir?

— Bunlardan kimileri, haklı ün yapmıştır. Okudukları, söyledikleri kendi yapıtlarıdır. Kimileri ise, devrim tüccarıdır. Yaşayan ünlü halk ozanları içerisinde onun bunun yapıtlarını kendi malı imiş gibi çalanlar çoktur. Ben kendi evimde yetiştirip, eline sazını verdiğim bir ozan bilirim ki, benim şiirlerimle, bir gecede yirmibeş, otuz bin lira alarak, üstelik bu paraları içki ve kumarda yiyerek, aramızda büyük devrimci pozlarda geziyor. Bu davranışları sona erdirmek için, tüm sanatçılar ve devrimci ozanlar, bir birlik halinde örgütlenmeli. Kim ne yapıp, üretiyorsa onu birliğin kütüğüne geçirtmeli, telif haklarını onaylatmalı. Böyle olmadıkça bu hırsızlık önlemez...

Aşık Yener ile, politik konularda görüşmeye gerek görmedim. Çünkü Yener, bizlere şiirleriyle söylüyor, söylenmesi gerekli olanları...

Kendisini, şiirlerinden dinleyelim bakalım...

Bizim

Bitmez çile tükenmeyen sefalet
Asırlardır başımıza taç bizim
Faşist beyler, kanun çiğner maharet
Gerçekleri söylemek suç bizim.

Anadolu'da susuz susuz kuyular
Hergün artar işsiz güçsüz sayılar
Havyar yerken komprador dayılar
Halk sınıfı tüm midemiz aç bizim

Ankara'da türlü türlü plan var
İstanbul'da açık açık talan var
Seksen bine köpek satıp alan var
Sorsan hele değerimiz kaç bizim

Paylaşılmış denizlerle karalar
Ağalara tapulanmış meralar
Zenginlerin bankalarda paralar
Üretici tüm çalışan güç bizim

Yurtta hergün tren kalkar on kere
Aşık gider Avrupa'ya dağ dere
Eloğlunun zevk sürdüğü yerlere
Çöpçülüğe akın eden göç bizim

Vurguncular sayfiyede adada
Köşkleri var, Şişli, Levent, Modada
Yedi nüfus kiracıyız tek odada
İki metre yerimiz yok bizim

Aşık Yener bozma gene asabı
Soysun hele fırsatçılar kasabı
Elbet bir gün sorulacak hesabı
En sonunda alınacak öç bizim

(Aşık YENER)

özkan mert

Atçalı bir gün görür ki;
Küçücük bir köpek kendisini kovalayan iri-yarı, beş, altı köpeğin elinden kurtulmak için kan-ter içinde kaçmaktadır. Sonunda çıkmaz bir sokağın içinde bulur kendini. Artık kaçacak yer yoktur. Bunun üzerine tüm gücünü toplayarak, peşinden koşturan köpeklerin üzerine saldırır. Küçücük köpeğin bu cesaretinden korkan diğer köpekler kaçarlar.
Atçalı
bu olayı
kendine
ders edinir.

- Oyyy anam
anam
anam
kadın anam
can anam
gül anam.

Var git
iste
"Emir"i
bana.
Bilirim vermezler.
Ama
adet
yerin bula.

- Heyyy oğul
oğul
gözleri kara
oğul
deli oğul.
"Emir"i bize vermezler.
O bey kızı,
sen ırgatoğlu,
onların
binlerce
binlerce dönüm
toprağı
yüzlerce davarı
çiftliği...
Aydın ili
onların desem
yeridir.
Osmanlının
eli
kulağı
onlar.
Gel vazgeç bu sevdadan.
Lâkin Atçalı
dünyadan vazgeçer
"Emir"den vazgeçmez.

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

İşçiler 1976'ya göre çok daha örgütlü ve muhalefet çok daha güçlü

Gierek ve Brejnev toplantı halinde... Sıkışınca Gierek yine Brejnev'e koşmuştu. Brejnev'den aldıkları yardım vaadine sevinerek, ülkelerine dönenlerden, Gdansk'ta ayaklanan işçileri karşılarında buldular.

Polonya ekonomisi iflasın eşiğinde. Bunun ise tek nedeni Sovyetlerle kurulan ekonomik ilişkiler ve COMECON içindeki işleyiş

Polonya işçileri Sovyetleri köşeye kıstırdı

GDANSK şehrindeki LENİN TERSANESİ'nin 17.000 yiğit işçisi 13 Ağustos'ta işi bıraktı. Grev tüm ülkede yankılandı. Ertesi gün Gdansk'ta hemen herkes işi bıraktı. Otobüs şoförleri, postane ve belediye işçileri Lenin Tersanesi işçileriyle dayanışma grevine başladılar. Grev haberi Baltık kıyı şehirlerinden SOPOT ve GDYNA'ya ulaştı. SOPOT ve GDYNA işçileri de işi bıraktılar. Kuzeydeki şehirlerin bu başkaldırışı ülkenin başkentinde de yankılandı. Varşova'daki fabrika işçileri, grevin üçüncü günü Lenin Tersanesi işçilerinin taleplerini desteklediklerini açıklayarak greve başladılar. Üçüncü gün, dört şehirdeki toplam grevci işçi sayısının 200.000'den fazla olduğu, grevci İşçi Komiteleri ve KOR (Toplumsal Kendini Savunma Komitesi) tarafından açıklandı.

GREVLERE KOR ÖNDERLİK EDİYOR

— *Kor'un tüm fabrikalarda komiteleri var. Grevler, disiplin içinde yürütülüyor. KOR, gazetesi ROBOTNİK (İŞÇİ) aracılığıyla mücadeleyi örgütlüyor.*

Böyle söylüyor bir KOR temsilcisi. KOR, 30 yıllık bir mücadele tecrübesinin neticesi. 1976 olaylarının ardından, haksızlığa uğrayanların hakkını aramak ve "özgür sendikal seçim" sağlamak amacıyla bir grup aydın ve işçi tarafından oluşturuldu. KOR, halk hareketleri organize ederek, demokratik hak ve özgürlükleri sağlamanın mümkün olacağını düşünüyor. Tüm baskı ve tutuklamalara rağmen KOR, daha şimdiden amacına ulaşmış görünüyor. KOR'a bağlı olarak öğrencilerin dayanışma komitesi, köylülerin kendilerini savunma komiteleri, uzmanların eğitim yaptığı gizli halk üniversiteleri ülkenin her tarafında faaliyette. KOR'un nihai amacı demokratik sosyalizmi gerçekleştirmek. Polonya ekonomisinin toplumsallaştırılmasını ve İşçi Birlikleri tarafından doğrudan doğruya denetim altında tutulup yönetilmesini savunuyor. Kısa vadede savundukları talepler; halkın hayat şartlarının düzeltilmesi, özgür sendikal seçim yapılması, sansürün kaldırılması, söz ve yazı özgürlüğü tanınması, baskı ve tutuklamalara son verilmesi, siyasi tutukluların salıverilmesi.

YÖNETİMİN ENDİŞESİ: SİYASİ TALEPLER

Polonya'daki Rus işbirlikçisi yönetimi en çok korkutan işçilerin siyasal taleplerle mücadeleye atılmalarıdır. Polonya halkı, baskılara karşı mücadele içinde sayısız kurbanlar veriyor. Önümüzdeki dönem, Rus işbirlikçisi yönetime karşı mücadelenin daha da yükseleceği bir dönem olacaktır.

POLONYA EKONOMİSİ İFLASIN EŞİĞİNDE

Polonya'nın dış borcu 20 milyar dolar. Bunun üçte biri kısa vadeli ve yüzde 20'ye varan yüksek faizli borçlardır. Polonya endüstrisinin yarısının ihtiyacı olan hammadde ve yarı-mamul maddeler ülke dışından temin edilmek zorundadır. Başka bir deyişle ülke ekonomisi ithalata dayanmaktadır. İthalat durduğu taktirde ekonomi de duracaktır. İki hafta kadar önce Polonya "Komünist" Partisi Siyasi Büro Üyesi ve Propaganda Şefi Jerzy Lukaszewicz, yabancı gazeteciler için bir basın toplantısı düzenledi. Propaganda Şefi, ülkenin iflas durumunu açıkça kabul etti ve "bıçak ağzı üzerinde oturuyoruz" dedi. Propaganda şefi, yabancı basın mensuplarına yaptığı açıklamalara şöyle devam etti:

— *Ülkemizi modernleştirmek için yabancı kredilere muhtacız. Daha önce kredileri alırken iki şeyi göremedik. Birincisi ham madde ve yarı-mamul madde fiyatlarındaki muhtemel artışları, ikincisi tahıl ihtiyacımızın artacağını. Senede 4.5 milyon ton tahıl ithal edeceğimizi hesaplamıştık. Şimdiyse 9 milyon ton tahıl ithal etmek durumundayız. Yıllık planımızı da değiştirmek zorunda kaldık.*

Propaganda Şefi, tüm ihracattan elde ettikleri gelirin, doğrudan doğruya, ödenmesi gereken borçlara ve onların faizlerine gittiğini de belirtti.

Polonya yöneticileri, son bir ayın içinde iki kez Brejnev'i Kırım'daki villasında ziyaret ettiler. Son heyet, Gdansk'daki Lenin Tersanesi işçileri işi bırakmadan bir gün önce döndü Kırım'dan. Brejnev'den 1 milyar dolar karşılığı kredi kopardıklarından dolayı birbirlerini tebrik etmeye başlamışlardı ki tersane işçilerinin tokadı suratlarında patladı.

SORUMLU KİM?

Polonya'nın 35 yıldır bir adım ileri gidememesinin sorumlusu en başta Rusya'dır. Rus hegemonyacıları, bunca yıldır, diğer Comecon ülkeleri gibi Polonya ekonomisini de Rus ekonomisinin ihtiyaçlarına göre yönlendirmişlerdir. Ülkenin kendi kaynaklarına dayanan bir sanayi kurmasını önlemişlerdir. Enflasyonist bir gelişmeyi teşvik etmişlerdir. Hayat pahalılığının, tarım ülkesi statüsünde kalmasına rağmen tahıl ve et ithal etmek zorunda kalmasının, teknolojik düzeyin II. Dünya Savaşı günlerindekinden bir adım ileri gidememesinin, ithalata dayanan ekonominin sorumlusu Rusya'dır. Rusya, uzmanları vasıtasıyla, "Büyük Sosyalist Aile Üyesi" uyutmacalarıyla kaymağı daima kendi almış, ayranı ise Polonya halkına layık görmüştür. Diğer Comecon ülkeleriyle Rusya ilişkisi de bu durumdadır.

Polonya, tüm bunların yanında askeri harcamalara büyük miktarda paralar ayırmaktadır. Polonya ordusunun mevcudunun fazlalığının Polonya ekonomisini bunalıma düşüren etkenlerden olduğu ortadadır.

Kremlin yöneticilerinin Polonya ekonomisini ayağa kaldırmaya niyetleri yoktur. Esasında Rusya'nın bizzat kendisi ekonomik güçlüklerle karşı karşıyadır. Rusya'da da işçiler kıpırdanmaktadır. İşçi muhalefeti bugün Rusya'da hatırı sayılır bir örgütlenme aşamasındadır. Bukovski gibi, Sakharov gibi aydınlar işçi muhalefetinin, önder rolü kavrayacağına dair parlak umutlar besliyorlar. Kremlin yöneticilerini en çok korkutan şeylerden biri de sosyal-faşist diktatörlükler altında olan halkların muhalefet hareketlerinin birbirleriyle ilişki içinde olmalarıdır. Brejnev de 1 milyarlık borcun, ülkede yaptıkları tahribatın yanında devede kulak kaldığını bildiğinden, Batı Alman bankalarından kredi alması için Polonya yöneticilerine yeşil ışık yakmıştır.

Rusya ve Comecon ile ilişkiler Polonya ekonomisini iflasın eşiğine getirdi. Varşova'da hemen her dükkanın önündeki kuyruklar da uzadıkça uzadı.

1976 yılında direnen işçilerin astıkları pankartlar. İşçiler şimdi çok daha örgütlü...

Varşova'da bir süper market... Tıklım tıklım dolu. Ancak vitrinler ve buzdolapları boş...

Gierek (soldan ikinci) Alman Başbakanı Schmidt ile... Batı Almanya'nın Polonya'ya kredi açması B.Alman hükümeti içinde sert tartışmalara yol açtı.

Batı Almanya kredileri Polonya'yı kurtarabilir mi?

Özer Yavuz

- **Polonya ile ilişkiler Alman hükümeti içinde sert tartışmalara yol açtı**
- **Brejnev göz yumduğu bu ilişki ile bir taşla iki kuş birden vurmayı planlıyor**

"Batı Almanya kendine göre bir siyaset çizebilir. Batı Almanya bir Bismarck çizgisi gerçekleştirebilir. Bu, değişik ideolojik kılıflar içine sokulabilir. -Demokratik Avrupa sosyalizmi, Avrupa- vari yumuşama veya bir başka şey- Fakat içerik, heybetli Alman tekellerinin, Rus gücü ve büyüklüğü ile birleşmesi olur. O zaman, modern çağın dördüncü teşebbüsü olacaktır. Daha önce işbirliğini bozan Rusya olmamıştı; bu kez B. Almanya'nın... bozması gerekmez. -Kendi gücüne dayanarak dünyanın hakimi olamayacağını biliyor. Bu gelişme, daha birkaç yıl önceden beri olabilirliğini hissettirmektedir. Şimdi ise inanılır durumda. Ve ancak ilk kez şimdi ABD, Avrupa tarihini okumanın akıllıca bir davranış olacağını anlamış durumdadır."

İsveçli yazar Jan Myrdal, Kollektif Güvenlik ya da Savaş başlıklı yazıda bundan söylüyor.

Eğer programında bir değişiklik yapılmazsa Polonya Başbakanı bir heyetle beraber, bu yazı yayınlandığı sıralarda çoktan Almanya'ya gitmiş olacak ve Polonya'nın Almanya'dan kredi alması görüşülecek.

Program gizli tutuluyordu. Ama bilinen Almanya'nın bu şartlarda Polonya'ya kredi vermesi konusunda hükümetin içinde bile sert tartışmaların çıktığıydı. Jan Myrdal, Rusya'ya karşı Avrupa ülkelerinin kollektif bir güvenlik cephesi oluşturmasının zorunluluğunu işlediği yazısında, B.Almanya'nın oyun bozanlık etme eğilimlerine dikkati çekiyor. Rus -B.Alman işbirliğine yönelik bir olabilirlikten söz ediyor.

Batı Almanya, yeni bir "Münih" yaratacak kadar kısa görüşlü olabilir mi? Şimdilik iş bu kadar sarpa sarmamıştır, ama insanı Almanya'nın tavırları nedeniyle şüpheye düşürecek gelişmeler de yok değildir. Polonya meselesini ele alalım. Kremlin'deki ağababalar, Polonya yönetimine, B.Alman kredilerini kabul etmesi için yeşil ışık yakarken bir taşla birkaç kuş vurmayı amaçlamaktadır.

Herşeyden önce B.Almanya'nın yumuşatılması düşünülmektedir. Yeni verilecek kredi 1,2 milyar Alman markı tutarındadır ve 25 Alman bankasının ortak kararıyla gerçekleştirilmektedir. Böylece Polonya'nın B.Almanya'ya borcu 19 milyar Alman markına yükselmektedir. Bu Polonya'nın dolar üzerinden tüm borcunun yüzde 40'ının üzerindedir. B. Alman sermayesine tanınan "hayat alanı" Varşova Paktı birliklerinin denetimi altındadır ve sürekliliği B.Alman yönetiminin teslimiyetçiliğine bağlıdır.

İkinci olarak B.Alman kredileri zaten kriz içinde olan Polonya ekonomisini daha da dar boğazlara sokacağı gibi kısa vadede bile yeterli değildir. Yükün altında kalan Polonya'dır. Hesaplar Polonya üzerine fakat Brejnevler lehine döndürülmektedir.

Kredilere karşılık olarak B.Almanya, Polonya kömür madenlerini işletme imtiyazı elde etmektedir. Polonya'nın alacağı kredilere garantörlük etmeyi ise B.Aman devleti üstlenmiştir. Yani Polonya borçlarını ödemediği takdirde, Alman bankalarının alacaklarını Alman devleti karşılayacaktır!

Brejnev, B.Alman kredileri sayesinde Polonya halkının tepkilerini hafifletmeyi de amaçlamış olabilir. Gerçekten Polonya halkı Rusya'yı ülkesinde bir işgalci olarak görmektedir. Bir an önce Rus hegemonyasından kurtulmak, kendi kaderini kendisi ele almak istemektedir. Polonya halkının yüzyıldan fazla bir süredir devam eden bağımsızlığını gerçekleştirme özlemi vardır. Sosyal-faşist diktatörlüğe karşı on yıllardır mücadele eden bir gizli komünist partisi vardır. Rus Yeni Çarlarının yeni bir dünya savaşı emelleri Polonya halkından ağır bir darbe yemiştir.

Televizyonda Bugün

10.00	ÇOCUKLAR İÇİN	17.55	TV'DE SİNEMA
10.25	TATİL SİNEMASI (TATLI BİR YAZ)	19.55	TAŞ DEVRİ
11.55	KAPANIŞ	20.30	HABERLER
17.00	HABERLER	21.15	DALLAS
17.05	YAŞAYAN DENİZ	22.10	TÜRK HALK MÜZİĞİ
17.50	HAFTANIN ŞARKISI	22.30	SAINT'IN DÖNÜŞÜ
		23.15	HABERLER

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan "Kuzeyin Kunduzları" adlı bölümünde kunduzların yaşamları anlatılıyor.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

10.25 Tatil Sineması
Tatlı Bir Yaz

Yönetmen: Glaude Whattman
Oyuncular: Virginia Mc Kenna, Ronald Frasar
Yapım yılı: 1973

Tatil Sinemasında son haftalarda çocukların da ilgisini çekecek filmler yer almaya başladı. Bugün gösterilecek "Tatlı Bir Yaz"ın oyuncularının çoğunluğu çocuk.

KONUSU

Anneleriyle birlikte bir göl kıyısında tatil yapmaya gelen dört kardeş babalarından izin alarak yelkenli bir kayıkla göle açılırlar. Kendilerine teknelerinin isminden dolayı "Kırlangıçlar" diyen çocukları kendilerine Amazonlar diyen iki kız kardeş beklemektedir. Göl üzerinde ev gemisinde oturan Jim amcanın olaya karışmasıyla çocuklar tatlı bir yaz geçirirler.

22.20 TV'de Sinema
Ahududu

(Arsenic and old lace)

Yönetmen: Frank Cabra
Oyuncular: Garry Grant, Josephine Hull
Yapım yılı: 1944

Televizyonda ikinci kez gösterilecek "Ahududu" bir polisiye güldürü. İkinci kez de ilgiyle izlenebilir.

KONUSU

Pansiyon olarak kiraya verdikleri büyük bir evde bir tiyatro eleştirmeni yeğenleriyle birlikte kalmakta olan iki deli ve yaşlı kadın, evlerine aldıkları yaşlı ve kimsesiz kiracılarını içine arsenik karıştırdıkları ahududu şarabıyla öldürmekte, yaptıklarını normal bulmayan yeğenleri de halalarının suçlarını polisten gizleyebilmek için cesetleri saklamaktadırlar. Bu arada çok küçük yaşta evi terkeden ve adam öldürmekten aranan ikinci yeğen yanında doktor kimliğinde bir arkadaşıyla ansızın çıkagelir.

21.15 Dallas
Oğuldan babaya

Sürekli filmin "Julie'nin Dönüşü" adlı bölümde şirketten kendi isteğiyle ayrılan JR'nin sevgilisi Julie geri döner ve Jack Eving'le karşılaşmak için oyun düzenler. Başarır ve JR'den sonra bu kez de babası yaşlı Jack Eving'i kendine bağlar. Bu arada JR. Julie'nin birlikte yaptıkları kirli işleri babasına aktarmasından korkmaktadır.

Radyoda neler var?

TRT -2-

Saat 10.05'de Radyo Tiyatrosunda Claude Marau'nun yazdığı "Ateşle Oynanmaz" adlı oyun yayınlanacak.

TRT -1-

09.40'da Sevgi Üstüne. 10.00'da Vedat Demirci'nin hazırladığı Çocuğun Dünyası, saat 12.00'de Türküler adlı programları dinleyebilirsiniz.

TRT -3-

08.00'de Sabah Konserinde F. Suppe'den "Hafif Süvari Uvertürü", Tschaikovsky'den "Uyuyan Güzel Bale Suiti" J. Offenbach'tan "Paris Eğlenceleri Bale Suiti" yayınlanacak.

09.00'de Ümit Tunçağ'ın hazırladığı "1955'den 1980"e adlı müzik programında sevilen müzik parçaları, 16.30'da Nurdan Turan'ın hazırladığı "Çağlar boyu üfleme çalgılar ve müzik" adlı programları dinleyebilirsiniz.